

Uygulama Sonrası Değerlendirme Raporu

Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik
Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma
Mali Destek Programı
(2012)

İzleme ve Değerlendirme Birimi

2016

DEĞERLENDİRME EKİBİ

Mevlana C. KAPLAN – Uzman

Aşkın AYIK – İzleme ve Değerlendirme Birim Başkanı

İZLEME EKİBİ

Mevlana C. KAPLAN – Uzman

Nusret YALÇIN - Uzman

Nesrin BEDELOĞLU – Uzman

M. Cenk ERDURAK – Uzman

Cüneyt GENÇ – Uzman

Furkan COŞKUN – Uzman

Musa SEÇGİNLİ – Uzman

M. Hasan BULUT – Uzman

M. Emin ŞENGÜL – Uzman

Gökhan ÇOBAN – Uzman

Sonay Arzu PARMAKSIZ – Uzman

İÇİNDEKİLER

1	YÖNETİCİ ÖZETİ.....	4
2	GİRİŞ.....	8
3	DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ.....	10
4	İLGİLİLİK ANALİZİ.....	12
4.1	PROGRAM ÖNCELİKLERİ.....	12
4.2	PROGRAMIN TEKLİF ÇAĞRISI DÖNEMİ PLANLARIYLA OLAN İLGİLİLİĞİ.....	12
4.2.1	Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013).....	12
4.2.2	İstanbul Bölge Planı (2010-2013).....	13
4.3	PROGRAMIN GÜNCEL PLANLARLA OLAN İLGİLİLİĞİ.....	13
4.3.1	Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018).....	13
4.3.2	İstanbul Bölge Planı (2014-2023).....	15
4.4	PROJELERİN İLGİLİLİĞİ.....	15
4.5	GENEL İLGİLİLİK DEĞERLENDİRMESİ.....	17
5	ETKİLİLİK ANALİZİ.....	18
6	SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ANALİZİ.....	24
7	ETKİ ANALİZİ.....	26
7.1	KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİK VE KALKINMA İLİŞKİSİ.....	26
7.2	YENİLİK VE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİK İLİŞKİSİ.....	26
7.3	KAMU HİZMETLERİNDE BİLGİ VE TEKNOLOJİ KULLANIMI İLE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİK İLİŞKİSİ.....	28
7.4	PROGRAMIN HEDEFİ.....	29
7.5	PROGRAMIN EKONOMİK KALKINMAYA ETKİSİ.....	30
7.6	PROGRAMIN SOSYAL KALKINMAYA VE ÇEVRESEL VE KÜLTÜREL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE ETKİSİ.....	50
8	KATKISALLIK.....	51
9	SONUÇ.....	55
9.1	PROJELERİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ.....	55
9.2	PROGRAMIN GENEL DEĞERLENDİRMESİ.....	57

1 YÖNETİCİ ÖZETİ

İstanbul Bölgesinin bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanmak suretiyle daha fazla değer üretmesini sağlayarak küresel rekabet edebilirlik düzeyinin yükselmesine katkıda bulunmayı hedefleyen 'Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı' kapsamında, 2012 Aralık - 2014 Ocak döneminde 41 proje yürütülmüştür.

Söz konusu projelerin Bölgenin küresel rekabet edebilirliğine beş yolla etkide bulunacağı değerlendirilmiştir:

- ❖ Hazırlanan yenilik ortamında yenilik fikirlerinin geliştirilmesi ve/veya ticarileştirilmesi sonucu işletmelerin karlılığında sağlanması beklenen artış.

Projelerde yenilik ortamının aşağıdaki şekillerde sağlanması hedeflenmiştir:

- Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında teknoloji transfer merkezi / kuluçka merkezi kurulması (üretilen yenilik fikirlerinin geliştirilmesi ve/veya ticarileştirilmesi) (BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM), İTÜ (TTM), FATİH ÜNV.(TTM))
- İşgücünün (yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda) niteliği artırılarak ve özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilerek işletmelerin yenilik üretme ve ticarileştirme kapasitelerinin artırılması (İTÜ-KİMYA, FATİH ÜNV.(BİYOMED), İTHİB, ÖZYEGİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), İHKİB, FATİH ÜNV.(TTM), FSMVÜ, YTÜ MAKİNA, SANCAKTEPE KAYM.),
- ❖ Üretilerek işletmelerin ortak faydasına sunulan süreç yeniliğinden yararlanan;
  - işletmelere sağlanması beklenen karlılık artışı (ÖZYEGİN ÜNV.(LED), İTÜ KİMYA, İTHİB, ÖZYEGİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), YTÜ KİMYA (LAB), İTÜ DENİZCİLİK, İTÜ İNŞAAT, KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., FATİH ÜNV.(DEPO), TÜTED),
  - işletmelerin bu sayede ürettikleri yeniliklerin sağlaması beklenen karlılık artışı (İTÜ KİMYA, BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., ÖZYEGİN ÜNV.(LED)),
  - üniversite araştırmacılarının bu sayede ürettikleri yeniliklerin ticarileştirilmesi sonucu işletmelerin karlılığında sağlanması beklenen artış (FSMVÜ, ÖZYEGİN ÜNV.(LED), KOÇ ÜNV., YEDİTEPE ÜNV., İTÜ İNŞAAT).
- ❖ Üniversite araştırmacılarının projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucu yenilik üretmesi ve ticarileştirmesi sonucu işletmelerin karlılığında sağlanması beklenen artış (YTÜ KİMYA (SERA), MSGSÜ).
- ❖ Üretilen kentsel hizmet yeniliğinin yararlanan işletmelere sağlaması beklenen karlılık artışı (ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANİYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., PENDİK BEL., SULTANGAZİ BEL.)
- ❖ Kentsel hizmetlerin çeşitliliğini, kalitesini ve erişilebilirliğini artırmak üzere üretilen hizmet/süreç yeniliği sonucu Bölgedeki yaşam kalitesinde (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesinde ve işgücünün verimliliğinde) beklenen artış (ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANİYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., PENDİK BEL., SULTANGAZİ BEL., YTÜ (İETT), ZİRAİ KARANTİNA, İBB-

İŞTİRAKLER, İBB-YOL BAKIM, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ, İETT, İBB-İK, İBB-ÇEVRE, İBB-BİLGİ İŞLEM, İBB-KÜLTÜR, BAĞCILAR BEL.)

Projeler kapsamında;

- **3** teknoloji transfer ara yüzü (üretilmiş yeniliklerin ticarileştirildiği 2 teknoloji transfer ofisi, ve 1 kuluçka merkezi) kurulmuş,
- orta öğretim ve üniversite öğrencileri ve işletme çalışanları eğitilerek özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmiş,
- ortak kullanım alanı niteliğinde **14** yenilik üretilerek üniversite araştırmacılarının ve/veya işletmelerin faydasına sunulmuş,
- (ortak kullanım alanı kurulmaksızın) projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucunda üniversite araştırmacıları tarafından ticarileştirilebilir nitelikte **1** yenilik üretilmiş
- **32 patent ve 3 faydalı model** başvurusunda bulunulmuş ve
- kentsel hizmetler alanında **18** yenilik üretilmiş olup; 5'i yararlanan işletmelere maliyet tasarrufu sağlayabilecek niteliktedir.

Proje faaliyetleri ile mevcut ve beklenen sonuçlar, uluslararası kurumlarda ve gelişmiş ülkelerde kamu müdahalelerinin değerlendirilmesinde uygulanmakta olan 5 kriterden 4'ü (ilgililik, etkililik, sürdürülebilirlik, etki, -etkinlik hariç-) ve katkısallık çerçevesinde değerlendirilerek projelerin ve Programın başarı düzeyleri hesaplanmıştır:

- ✓ Programın hedef ve önceliklerinin proje teklif çağrısı tarihindeki ve mevcut ulusal ve bölgesel planlara ait stratejik amaç ve hedefler ile uyumlu olduğu, proje çıktılarının ise Programın en az bir önceliğine katkı sağlayabilir nitelikte olduğu ve böylece Program ve projelerin **ilgililik** kriterini karşıladığı tespit edilmiştir.
- ✓ YTÜ MAKİNA ve ZİRAİ KARANTİNA %60'ın altında olmak üzere, İTHİB, İBB-YOL BAKIM, İKMİB, YEDİTEPE ÜNV., İBB-ÇEVRE ve BOĞAZİÇİ ÜNV.(YAŞAM)'ın projelerinde hedeflere ulaşamadığı, bununla birlikte SULTANGAZİ BEL. ve SANCAKTEPE KAYM. iki katının üzerinde olmak üzere İTÜ(TTM), FSMVÜ, İHKİB, İBB-MALİ, KOÇ ÜNV., İTÜ İNŞAAT ve BOĞAZİÇİ ÜNV.(KOMP)'nin projelerinde hedeflerin 1,5 katının aşıldığı ve tüm projelerin **etkililik** ortalamasının %121 olduğu tespit edilmiştir.
- ✓ MSGSÜ'nin projesinde; fayda üretilmeye devam edilmediği gibi fayda sağlamakta olan bir çıktı da bulunmamaktadır. YTÜ(İETT), İBB-İŞTİRAKLER, KOÇ ÜNV., İKMİB, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ'nin projelerinde fayda üretilmeye devam edilmemekle birlikte üretilmiş/üretilmekte olan faydalar sürdürülebilir niteliktedir. İTÜ KİMYA, İTHİB, ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ KİMYA, SULTANGAZİ BEL., İTÜ DENİZCİLİK, ÇEKMEKÖY BEL., İBB-YOL BAKIM, ÜMRANİYE BEL., SULTANGAZİ BEL., PENDİK BEL., TÜTED, İBB-KÜLTÜR, BAĞCILAR BEL., YTÜ MAKİNA, İBB-İK, İBB-BİLGİ İŞLEM, YTÜ KİMYA (SERA) ve FATİH ÜNV.(DEPO)'nin projelerinde üretilmiş/üretilmekte olan faydalar sürdürülebilir nitelikte olmamakla beraber fayda üretilmeye devam edilmektedir. Diğer projelerde ise hem sürdürülebilir faydalar üretilmiş hem faaliyetler sürdürülmektedir. Böylece, MSGSÜ'nin projesi dışındakilerde **sürdürülebilirliğin** sağlandığı gözlenmiştir.
- ✓ **Etki** analizi sonuçlarına göre; proje faaliyetleri sonucunda, uygulama süresi üzerinden geçen 2 senenin sonu itibarıyla;

- **16** yenilik fikrinin şirketleşerek ticarileştirildiği,
- ortak kullanım alanı niteliğindeki 14 yenilikten yararlanan **479** işletmenin ve kentsel hizmetler alanındaki 5 yenilikten yararlanan **4.191** işletmenin maliyet tasarrufu sağlayarak rekabet gücünü artırdığı,
- ortak kullanım alanı niteliğindeki yenilikler sayesinde; işletmelerin **72** yenilik üreterek rekabet gücünü artırdığı, üniversite araştırmacılarının ise ticarileştirilebilir nitelikte **20** yenilik ürettiği,
- **6.734** işletme personeline ve **47.221** öğrenciye özel bilgi/beceri kazandırılarak çalıştıkları/çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırıldığı,

tespit edilmiştir. Sürdürülen faaliyetler göz önünde bulundurularak, proje sonrası 10 yıla ilişkin projeksiyon yapıldığında; ticarileştirilen yenilik fikri sayısının **80**'e, üretilen yeniliklerden yararlanarak rekabet gücünü artıran işletme sayısının **23.350**'ye, özel bilgi/beceri kazandırılarak çalıştıkları/çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan personel sayısının **33.670**'e, öğrenci sayısının ise **236.105**'e çıkması beklenmektedir. Niteliği artırılan personelin ve (istihdama katılan) öğrencilerin ürettiği/ticarileştirdiği veya üretmesi/ticarileştirmesi beklenen yeniliklerin de önemli bir yekûn oluşturacağı düşünülmektedir. Ayrıca, çarpan etkileri de olacaktır.

	2 yıllık gerçekleşen	10 yıllık projeksiyon
şirketleşerek ticarileştirilen yenilik fikri sayısı	16	80
kurulan ortak kullanım alanları ve/veya projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sayesinde üniversitelerin ürettiği ticarileştirilebilir yenilik sayısı	21	100
kurulan ortak kullanım alanları sayesinde işletmelerin ürettiği yenilik sayısı	72	360
kurulan ortak kullanım alanlarından yararlanarak maliyet tasarrufu sağlayan işletme sayısı	479	2.395
kentsel hizmet yeniliklerinden yararlanarak maliyet tasarrufu sağlayan işletme sayısı	4.191	20.955
özel bilgi/beceri kazandırılan ve böylece çalıştıkları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan personel sayısı	6.734	33.670
özel bilgi/beceri kazandırılan ve böylece çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan öğrenci sayısı	47.221	236.105

- ✓ Diğer yandan, MSGSÜ'nin projesinde üretilen yenilikten işletmeler yararlanmadığından Bölgenin rekabet edebilirliğine herhangi bir katkı sağlanamamıştır. Böylece tüm projelerin %2,4'ünün (1/41) Bölgenin ve işletmelerin rekabet edebilirliğine katkı sağlamadığı anlaşılmıştır. Söz konusu proje için Ajansın yaptığı toplam harcama tutarının **976 bin TL** civarında olduğu ve Program için yaptığı toplam harcamanın **%2,5**'ini oluşturduğu tespit edilmiştir.
- ✓ Ürettikleri yeniliklerle Bölgenin küresel rekabet edebilirliğinin yanı sıra,
  - kamu kurumlarının kurumsal kapasitesini artırarak hizmet sunumunu geliştiren (ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ (İETT), İBB-İŞTİRAKLER, İBB-YOL BAKIM, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ, İBB-KÜLTÜR, İETT, İBB-İK, İBB-ÇEVRE, İBB-BİLGİ İŞLEM) ve ücretsiz internet hizmeti sunan (BAĞCILAR BEL.) projelerin sosyal kalkınmaya,
  - BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP.), İKMİB, YTÜ(İETT), İSKİ ve İBB-ÇEVRE'nin projelerinin çevresel, İBB-KÜLTÜR'ün projesinin ise kültürel sürdürülebilirliğe,

katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

- ✓ **Katkısallık** analizi kapsamında, Ajans desteğinin projelerin gerçekleşmesine ve proje faaliyetlerinin elde edilen sonuçlara katkısı değerlendirilmiş olup; Ajans desteğinin katkısallığının tam olduğu, yani sonuçların tamamının (gerçekleştikleri dönem itibariyle) Program ile sağlanan destek sayesinde elde edildiği sonucuna varılmıştır.
- ✓ Program uygulanarak Bölgenin küresel rekabet edebilirliğine önemli bir katkıda bulunulduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, Bölgenin sosyal kalkınmasına ve çevresel ve kültürel sürdürülebilirliğe de katkı sağlandığı düşünülmektedir.

2 GİRİŞ

Kamu politikalarının değerlendirilmesi, demokratik ülkelerde ve uluslararası kurumlarda 1960'lı yıllardan bu yana teşvik edilen ve kurumsallaşan bir yönetim aracı olmuştur. Bu kapsamda, UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) tarafından 29 Eylül – 2 Ekim 2013 tarihleri arasında Brezilya'nın Sao Paulo kentinde düzenlenen 3. Uluslararası Değerlendirme Kapasiteleri Konferansında 2015'in Uluslararası Değerlendirme Yılı ilan edilmesi son dönemde gerçekleşen önemli gelişmeler arasında yer almıştır.

Özellikle, kamu kaynakları kullanılarak uygulanan destekleme politikalarının değerlendirilmesine ilişkin toplumsal talep bu yönde yapılan çalışmalara hız vererek uzmanlıkların oluşmasını ve detaylı analiz modellerinin geliştirilmesini sağlamıştır. Bu modellerde; hesap verilebilirliğin ve politika yapıcılara geri bildirim sağlanabilmesi amacıyla, müdahalenin hedeflenen etkiye ulaşma ve maliyetine oranla fayda üretme başarısının hesaplanmasına ilişkin yöntemler ortaya koyulmuştur.

Bu kapsamda, Ajansımız mali destek programlarının değerlendirilmesi gündeme alındığında, öncelikle kapsamlı bir literatür taraması yapılarak, Birleşmiş Milletler Örgütü, OECD, Avrupa Birliği kurumları ve gelişmiş ülkelerde uygulanmakta olan yöntemler araştırıldı ve programlara uygun değerlendirme usullerinin ana hatları belirlendi. Nasıl bir değerlendirme istendiğine karar verildikten sonra bu işin kimin tarafından yapılacağı gündeme geldi. Objektifliği sağlamak için, değerlendirmenin Ajans dışı uzmanlar tarafından yapılmasının uygun olacağı düşünüldü. Ancak, incelenen mevcut değerlendirme örneklerindeki yöntemlerin beklentileri karşılamadığı kanaatine varıldı. Ajansın programlama süreçlerinin dışında kalan izleme ve Değerlendirme Biriminin sübjektif olarak nitelendirilemeyecek şeffaf bir yöntem geliştirerek bu çalışmayı yürütmesi kararı alındı ve sonuca varıldı.

Geliştirilen yöntem; uluslararası kurumların ve gelişmiş ülkelerin uyguladığı değerlendirme kriterleri ve temel metodolojileri ile birlikte detaylarda birçok yenilikler içeriyor. Yöntemin ayırt edici özellikleri arasında;

- Ajansın mali destek programlarının yapısına uygun olması,
- Objektifliği sağlaması ve sübjektif yorumlar içermemesi,
- Projeleri ve programları birbirleriyle karşılaştırmaya olanak sağlayan sayısal sonuçlar içermesi,
- Uygulama sonrası ortaya çıkan sonuçlardan yola çıkarak beklenen sonuçları da analize katması,
- Bilimsel kaynaklara, yararlanıcılardan alınan verilere ve anketlere dayalı olarak yapılan masa başı bir çalışma olması,

sayılabilir.

Bu çalışmada; değerlendirme kriterleri ortaya koyulduktan sonra, her bir kriter bazında geliştirilen yöntem ile tek tek projelere ve programa ilişkin olarak ulaşılan sonuçlar safha safha açıklandı. Bu sonuçlar ile Ajans desteği arasındaki illiyet bağı analiz edildikten sonra, tüm tespitleri bir araya getirmek amacıyla geliştirilen yöntemle projelerin ve programın genel değerlendirmesi yapıldı.

Çalışma boyunca sadeliği ve anlaşılabilirliği sağlamak için yararlanıcıların tam unvanları yerine aşağıdaki tabloda belirtilen kısa unvanları kullanılmıştır.

Yararlanıcı Unvan	Yararlanıcı Kısa Unvan
İTÜ İnşaat Fakültesi	İTÜ İNŞAAT
Fatih Üniversitesi	FATİH ÜNV.(DEPO)
Özyeğin Üniversitesi	ÖZYEGİN ÜNV.(LED)
İTÜ Kimya-Metalurji Fakültesi	İTÜ KİMYA
Fatih Üniversitesi	FATİH ÜNV.(BİYOMED)
İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB)	İTHİB
Özyeğin Üniversitesi	ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)
İstanbul Ziraî Karantina Müdürlüğü	ZİRAİ KARANTİNA
Boğaziçi Üniversitesi	BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)
Mimar Sinan GSÜ Yapı Uygulama ve Araştırma Merkezi	MSGSÜ
İstanbul Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçı Birliği	İHKİB
Yıldız Teknik Üniversitesi	YTÜ (İETT)
İBB - Kaynak Geliştirme ve İştirakler Daire Başkanlığı	İBB-İŞTİRAKLER
Yıldız Teknik Üniversitesi (Kimya Metalurji Fakültesi)	YTÜ KİMYA (LAB)
Sultangazi Belediyesi	SULTANGAZİ BEL.
Fatih Üniversitesi Mühendislik Fakültesi	FATİH ÜNV.(TTM)
İTÜ Denizcilik Fakültesi	İTÜ DENİZCİLİK
Koç Üniversitesi Mühendislik Fakültesi	KOÇ ÜNV.
Çekmeköy Belediyesi	ÇEKMEKÖY BEL.
İBB - Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı	İBB-YOL BAKIM
İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği	İKMİB
Ümraniye Belediyesi	ÜMRANİYE BEL.
FSMVÜ	FSMVÜ
Yeditepe Üniversitesi	YEDİTEPE ÜNV.
Sultanbeyli Belediyesi	SULTANBEYLİ BEL.
İTÜ	İTÜ (TTM)
İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ)	İSKİ
İl Özel İdaresi	İL ÖZEL İDARE
Pendik Belediyesi	PENDİK BEL.
Sancaktepe Kaymakamlığı	SANCAKTEPE KAYM.
Tüm Telekomünikasyon İş Adamları Derneği (TÜTED)	TÜTED
İBB - Mali Hizmetler Daire Başkanlığı	İBB-MALİ
İBB - Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı	İBB-KÜLTÜR
Bağcılar Belediyesi	BAĞCILAR BEL.
İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Gen.Müd. (İETT)	İETT
Boğaziçi Ünv. Yaşam Bilimleri ve Teknolojileri Uyg.ve Araştırma Mrk.	BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)
Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Fakültesi	YTÜ MAKİNA
İBB - İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı	İBB-İK
İBB - Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı	İBB-ÇEVRE
İBB - Bilgi İşlem Daire Başkanlığı	İBB-BİLGİ İŞLEM
Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Metalurji Fakültesi	YTÜ KİMYA (SERA)

3 DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Değerlendirme, OECD kaynaklarında, devam etmekte olan ya da tamamlanmış proje, program veya politikaların planlama ve uygulama süreçleri ile sonuçlarının sistematik ve objektif olarak incelenmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Değerlendirme;

- kamu müdahalesinin¹ başarısının ölçülmesi,
- mevcut program ve politikaların geribildirimlerinden yapılan çıkarımların sonraki müdahalelerin geliştirilmesine veya karar verme mekanizmalarında kullanılmasına olanak vermesi ve
- hesap verilebilirliğin sağlanması,

amacıyla yapılır.

OECD ve Avrupa Komisyonu, kamu müdahalelerini ilgililik, etkinlik, etkililik, etki ve sürdürülebilirlik kriterleri çerçevesinde değerlendirmektedir.²

İlgililik

İlgililik kapsamında, kamu müdahalesinin hedeflerinin hedef grubuna ilişkin müdahale tarihindeki ve sonrasındaki üst politikalar ile ne ölçüde uyumlu olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada; program hedeflerinin hem teklif çağrısı dönemindeki hem de güncel ulusal ve bölgesel planlarla olan ilgililiği ile müdahale kapsamında yürütülen proje faaliyetlerinin ve çıktılarının program hedefleriyle uyumlu olup olmadığı incelenmiştir.

Etkililik

Etkililik analizi; performans değerlendirmesi niteliğinde bir yöntem olup, kamu müdahalesinde belirlenen hedeflerin ne oranda başarıldığını ölçer. Program hedefleri belirlenmediğinden çalışmamızda sadece projelerin hedeflerine ulaşma dereceleri ölçülmüştür.

Etkinlik

Etkinlik analizi; kamu müdahalesinin doğurduğu maliyete oranla sosyal/ekonomik fayda üretme başarısını, yani ne ölçüde maliyet etkin olduğunu ölçer. “Elde edilen sonuçlar katlanılan maliyetlere değer mi/değdi mi?” ve “Toplam sosyal refah artar mı/arttı mı?” sorularına yanıt aranır.

---

¹ Müdahale kavramı önceden belirlenen amaçlara ulaşmak için devlet tarafından uygulanan veya desteklenen proje, program veya politika için kullanılan terimdir.

² The DAC Principles for the Evaluation of Development Assistance, OECD, 1991, Glossary of Terms Used in Evaluation, in ‘Methods and Procedures in Aid Evaluation’, OECD 1986, and the Glossary of Evaluation and Results Based Management (RBM) Terms, OECD, 2000

Ancak, bu çalışmada, üretilen faydaların değerlemesinde gerekli verilere tüm projelerde ulaşılamadığından etkinlik analizi yapılmamıştır.

Etki

Etki analizinde; kamu müdahalelerinin hedef grubunda dolaylı veya doğrudan, amaçlanmış veya amaç dışı yarattığı olumlu ve olumsuz değişimler incelenmektedir. Buna müdahale sonucunda yerel, sosyal, ekonomik, çevresel ve diğer tüm kalkınma göstergelerinde oluşan etki de dâhildir. Ayrıca, müdahalenin sonuçlarının ne olduğu, faydalananlarda sağladığı temel değişikliklerin neler olduğu ve bu aktivitelerden kaç kişinin etkilendiği sorgulanmaktadır.

Bu çalışmada; projelerin sona erdikten sonra geçen 2 yıllık süre içinde hedef grubunda meydana getirdiği ve toplam 10 yılda meydana getirmesi beklenen etkiler değerlendirilmiştir.

Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik analizinde; müdahale kapsamında yürütülen faaliyetlerin müdahale sona erdikten sonra fayda üretmeye devam edip etmediği değerlendirilmektedir³.

Katkısallık

Söz konusu 5 değerlendirme kriterine ilave olarak, kamu müdahalesinin doğurduğu net etkiyi ölçebilmek için;

- öncelikle, müdahale ile çıktı ve sonuçlar arasındaki illiyet bağının kurulması, yani müdahale sonucunda ortaya çıkan sonuçların ne oranda destek sayesinde gerçekleştiği, başka bir deyişle desteğin söz konusu sonuçların ortaya çıkmasına ne kadar katkı sağladığının belirlenmesi,
- diğer yandan, ortaya çıkmasına neden olunan olumsuz etkilerin de hesaba katılması,

gerekir.

Bunun için, yararlanıcılara uygulanan anketler dikkate alınarak katkısallık analizi yapılmış ve hedeflenen çıktı/sonuçların gerçekleşmesinde sağlanan net katkı belirlenmeye çalışılmıştır.

---

³ European Comission Directorate-General for Education and Culture; Handbook on Sustainability, 2006

4 İLGİLİLİK ANALİZİ

4.1 PROGRAM ÖNCELİKLERİ

Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programının **genel hedefi**; yüksek katma değer üreten, bilgiye dayalı ekonomik faaliyetlere ve hizmetlere odaklanarak bölgenin küresel rekabet edebilirlik düzeyinin yükselmesine katkı sağlamaktır.

Program öncelikleri;

- Bölgedeki ekonomik sektörlerin bilgi ve teknoloji odaklı üretim yapmalarını sağlayacak, bilgi ve teknoloji transferini kolaylaştıracak **işbirliği ağlarının** (Ar-Ge ve yenilik çalışmalarını destekleyecek üniversite, kamu ve iş dünyası işbirliklerinin) ve **ortak kullanım alanlarının** (yenilik aktarım merkezleri, mükemmeliyet merkezleri, kuluçka merkezleri, laboratuvar vb.) kurulması/geliştirilmesi,
- Bilgi ve teknoloji üretimi ve ekonomik değere dönüştürülmesine yönelik **girişimcilik kapasitesinin** geliştirilmesi (ve bölgedeki patent, faydalı model, tasarım, vb. sayılarının artırılması),
- Bölgede bulunan kurum ve kuruluşlar ile işgücünün rekabetçiliğini ve **yenilik üretme kapasitesini** güçlendirmek ve kurum ve kuruluşların hizmetlerinde **bilgi ve teknoloji kullanımını** yaygınlaştırmak üzere kurumsal kapasitelerini geliştirmek,

olarak belirlenmiştir.

Bu nedenle, projelerin bilgi ve teknolojinin üretilmesine, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve ekonomik değere dönüştürülerek bölgenin bu alanda küresel bir merkez haline getirilmesine, bilgi ve teknoloji kullanımının artırılmasına katkıda bulunması beklenmiştir.

4.2 PROGRAMIN TEKLİF ÇAĞRISI DÖNEMİ PLANLARIYLA OLAN İLGİLİLİĞİ

4.2.1 Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)

Dokuzuncu Kalkınma Planının vizyon bileşenleri arasında “küresel ölçekte rekabet gücüne sahip olmak” ve “bilgi toplumuna dönüşmek” bulunmakta olup; bu vizyon doğrultusunda belirlenen beş gelişme ekseninde “*Rekabet Gücünün Artırılması*” yer almıştır. Bu eksen altındaki önceliklerden biri ‘*Ar-Ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesi*’, bir diğeri ise ‘*bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması*’ olarak belirlenmiştir. Bilgi teknolojileri hizmetleri, rekabet gücünün artırılması için yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanması öngörülen 4 hizmet sektörü arasında ayrıca belirtilmiştir. Planın diğeri bir gelişme ekseninde ise ‘*Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması*’ olup; öncelikler arasında ‘e-devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi’ bulunmaktadır.

4.2.2 İstanbul Bölge Planı (2010-2013)

Dokuzuncu Kalkınma Planı doğrultusunda Ajans tarafından hazırlanan 2010-2013 İstanbul Bölge Planının vizyon bileşenleri arasında “yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetleri tercih etmek” bulunmakta olup; bu vizyon doğrultusunda belirlenen beş gelişme ekseninde “küresel rekabet edebilirlik” yer almıştır. Bu eksen altındaki stratejik amaçlar arasında ise ‘sanayide yüksek katma değer üreten ve ileri teknolojileri kullanan bir yapının desteklenmesi’ ve ‘Bölgenin bilim ve teknoloji üssü haline getirilmesi’ bulunmaktadır. Söz konusu amaçlar kapsamında belirlenen aşağıdaki hedefler Programın öncelikleri ile ilgili bulunmaktadır:

- Kamu kurumları, sanayi sektörü ve üniversiteler arasında işbirliğinin geliştirilmesi,
- Ar-Ge, teknoloji geliştirme ve yenilikçiliğin özendirilmesi ve yüksek katma değer yaratan yenilikçi girişimlerin desteklenmesi,
- Ar-Ge ve yenilik çalışmaları ile teknoloji uygulamalarına yönelik olarak üniversiteler ve iş dünyası işbirliğinde kurulan merkezlerin (teknoloji geliştirme merkezleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, yenilik aktarım merkezleri, mükemmeliyet merkezleri, kuluçka merkezleri, vb.) geliştirilmesi,
- Bölgede yetiştirilen bilim insanı sayısının ve niteliğinin artırılması, nitelikli yerli ve yabancı bilim insanlarının Bölgeye çekilmesi ve bilim insanı hareketliliğinin artırılması,
- Bölgenin bilişim altyapısının güçlendirilmesi,
- Bölgede yaratılan bilim ve teknoloji kullanımının yaygın hale getirilerek ekonomik değer haline getirilmesi,

Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması, Planın “Sosyal Kalkınma” gelişme ekseninde ‘kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi’ stratejik amacı kapsamında belirlenen hedefler arasında da yer almaktadır.

4.3 PROGRAMIN GÜNCEL PLANLARLA OLAN İLGİLİLİĞİ

4.3.1 Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)

Rekabet gücünün artırılması, Onuncu Kalkınma Planının amaçları arasında da yer almış olup; bu kapsamda, üretim faktörlerinin verimlilik düzeylerinin artırılması, yenilik üretme kapasitesinin yükseltilmesi ve yeniliklerin mevcut üretim yapısıyla bütünleştirilmesi hedeflenmiştir.

Ar-Ge ve yenilik politikasının temel amacı; teknoloji ve yenilik faaliyetlerinin özel sektör odaklı artırılarak faydaya dönüştürülmesine, yeniliğe dayalı bir ekosistem oluşturularak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesine ve markalaşmış teknoloji yoğun ürünlerle ülkenin küresel ölçekte yüksek rekabet gücüne erişmesine katkıda bulunulması olarak belirlenmiştir. Bu amaca yönelik belirlenen politikalar arasında;

- Üniversite ve kamu kurumları bünyesindeki araştırma merkezleri, özel sektörle yakın işbirliği içinde çalışan, nitelikli insan gücüne sahip, tüm araştırmacılara kesintisiz hizmet veren ve etkin bir şekilde yönetilen sürdürülebilir yapılara dönüştürmesi,

- Uluslararası düzeyde rekabetçi ve yüksek katma değerli yeni sektörler, ürün ve markalar ortaya çıkaracak Ar-Ge ve yenilik programlarının hayata geçirilmesi,
- Kamu kurumlarının özel sektörle işbirliği içerisinde Ar-Ge faaliyetlerini yönlendirme ve sonuçlarını hayata geçirmeye yönelik kapasitelerinin güçlendirilmesi,
- Yenilik sisteminin kümelenme yaklaşımını ve girişimciliği merkeze alan bir yapıya kavuşturulması,

bulunmaktadır.

Girişimcilik politikaları arasında;

- Girişimcilik kültürünün, eğitimin her kademesinde girişimciliğe yönelik örgün ve yaygın eğitim programları, girişimcilik eğitimlerinin niteliğinin artırılması, girişimci rol modellerinin tanıtılması ve ödüllendirilmesine yönelik uygulamalar yoluyla geliştirilmesi,
- Girişimcilik ekosisteminde hizmet ve destek sağlayan tüm kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitelerinin ve işbirliği düzeylerinin artırılması,
- Kuluçka, iş geliştirme merkezleri ve hızlandırıcıların nicelik ve niteliklerinin artırılarak etkin bir şekilde hizmet vermelerinin sağlanması ve bu kapsamda kamu, STK'lar ve özel sektör işbirliğiyle destek modellerinin geliştirilmesi,

Fikri mülkiyet hakları politikaları arasında;

- İşletmelerin fikri haklar sisteminden ve desteklerinden daha etkin yararlanmalarını sağlamak üzere teknoloji transfer ve yenilik merkezlerinde hizmet kapasitesinin geliştirilmesi,
- Fikri hakların ticarileştirilmesi konusunda mevcut mekanizmaların etkinliğinin artırılması,
- Fikri haklar sistemi konusunda kamuoyunun her düzeyde bilgilendirilmesine yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetleriyle toplumsal bilincin artırılması,

Bilgi ve İletişim teknolojileri politikaları arasında ise;

- Yüksek katma değerli internet girişimlerinin ortaya çıkmasının ve gelişiminin desteklenmesi,
- Sayısal içeriğin gelişmesi ve ticarileşmesi amacıyla, başta oyun olmak üzere mobil uygulama, yazılım ve bilgi teknolojileri hizmetlerinin desteklenmesi,
- Akıllı uygulamaların sağlık, ulaştırma, bina, enerji ile afet ve su yönetimi gibi alanlar başta olmak üzere kullanımının yaygınlaştırılması ve şehirlerin bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki altyapı, kapasite ve beceri düzeyleri artırılarak akıllı kentlere dönüşmesinin desteklenmesi,

yer almıştır.

Ayrıca, Planda e-Devlet uygulama ve hizmetlerinin geliştirilmesi politikasına devam edileceği belirtilmiştir.

4.3.2 İstanbul Bölge Planı (2014-2023)

2014-2023 İstanbul Bölge Planı'nın 3 gelişme ekseninde 'küresel ekonomide söz sahibi, yüksek katma değer üreten, yenilikçi ve yaratıcı ekonomi' yer almıştır. Bu eksen kapsamında, Bölgenin küresel değer zincirlerinde rekabetçi bir konum edinmesi amaçlanmıştır olup; aşağıda belirtilen stratejiler ve alt hedefleri Programın öncelikleriyle ilgili bulunmaktadır:

- Sanayide ileri teknoloji kullanan, yüksek katma değer üreten ve nitelikli işgücü istihdam eden bir üretim yapısının oluşturulması;
  - Düşük ve orta düzey teknoloji kullanılan sanayi alt sektörlerinde Ar-Ge ve yenilik çalışmalarının teşvik edilmesi,
  - Sanayide tasarım ve markalaşmanın teşvik edilmesi.
- Ar-Ge ve yenilik çalışmalarında paydaşlar arası işbirliği, paylaşım ve koordinasyonu teşvik edecek inisiyatifler, ara yüz mekanizmaları ve işbirliği ağlarının geliştirilmesi;
  - Üniversitelerdeki bilgi birikiminin ticarileştirilmesini sağlayacak, özel sektör ve üniversiteler arasında teknoloji transferini gerçekleştirecek ara yüz mekanizmalarının geliştirilmesi,
  - Bölgede Ar-Ge ve yenilik çalışmaları yapan kişi, kurum ve kuruluşlar arasında iletişim ve işbirliğini artıracak bölgesel ve ulusal ölçekli ağların geliştirilmesi ve yerel ağların uluslararası işbirliği ağlarına katılımlarının teşvik edilmesi.
- İstanbul'un ekonomik anlamda küresel çekim merkezi olması;
  - İstanbul'un bilgi ve iletişim teknolojilerinde küresel rekabet gücünü artırarak, ülke ve yakın bölge merkezi olması.
- Ar-Ge ve yenilik kültürünün toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılarak toplumsal bilinç ve farkındalık oluşturulması.
- İstanbul'un Ar-Ge ve yenilik alanlarında insan kaynağı kapasitesinin artırılması.

Ayrıca, 'adil paylaşan, kapsayıcı ve öğrenen toplum' ekseninde Bölgedeki üniversiteler, yerel yönetimler, kamu kurumları ve STK'larda kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi strateji olarak belirlenmiş olup; bu kapsamda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımının yaygınlaştırılması ve çalışanların bilişim teknolojinin kullanma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

4.4 PROJELERİN İLGİLİLİĞİ

Bağımsız değerlendirme sürecinde proje tekliflerinin Programın hedef ve öncelikleriyle ve bölgenin ihtiyaç ve sorunlarıyla olan ilgisi 25 puan üzerinden değerlendirilmiş olup; en az 18 puan almak başarılı olma koşulları arasında sayılmıştır. Bu program kapsamında desteklenen projelerin ilgililik puanları ortalaması 20,22 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, projelerde gerçekleştirilen faaliyetlerin ve çıktılarının Programın hangi önceliklerine katkı sağlayabileceği tarafımızca değerlendirilmiş olup; sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Yararlanıcı	ÖNCELİK 1	ÖNCELİK 2	ÖNCELİK 3		ilgili olan öncelik sayısı
	işbirliği ağı ve ortak kullanım alanı	bilgi ve teknoloji üretimine/ ticarileştirilmesine yönelik girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi + patent, vb. artırılması	kurumların ve işgücünün yenilik üretme kapasitesi	yerel kurumların hizmetlerinde bilgi ve teknoloji kullanımı	
İTÜ İNŞAAT	1	1			2
FATİH ÜNV.(DEPO)	1				1
ÖZYEGİN ÜNV.(LED)	1				1
İTÜ KİMYA	1	1	1		3
FATİH ÜNV.(BİYOMED)			1		1
İTHİB	1		1		2
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	1		1		2
ZİRAİ KARANTİNA				1	1
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)	1	1	1		3
MSGSÜ		1			1
İHKİB			1		1
YTÜ (İETT)				1	1
İBB-İŞTİRAKLER				1	1
YTÜ KİMYA (LAB)	1				1
SULTANGAZİ BEL.				1	1
FATİH ÜNV.(TTM)	1		1		2
İTÜ DENİZCİLİK	1				1
KOÇ ÜNV.	1	1			2
ÇEKMEKÖY BEL.				1	1
İBB-YOL BAKIM				1	1
İKMİB	1	1			2
ÜMRANIYE BEL.				1	1
FSMVÜ	1	1	1		3
YEDİTEPE ÜNV.	1	1			2
SULTANBEYLİ BEL.				1	1
İTÜ (TTM)	1				1
İSKİ				1	1
İL ÖZEL İDARE				1	1
PENDİK BEL.				1	1
SANCAKTEPE KAYM.			1		1
TÜTED	1				1
İBB-MALİ				1	1
İBB-KÜLTÜR				1	1
BAĞCILAR BEL.				1	1
İETT				1	1
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	1				1
YTÜ MAKİNA			1		1
İBB-İK				1	1
İBB-ÇEVRE				1	1
İBB-BİLGİ İŞLEM				1	1
YTÜ KİMYA (SERA)		1			1

1: ilgili

0: ilgili değil

4.5 GENEL İLGİLİLİK DEĞERLENDİRMESİ

Programın öncelikleri önceki ulusal ve bölgesel planlara ait stratejik amaç ve hedefler ile ilgili bulunmuştur. Bu ilgililik, yeni ulusal ve bölgesel planların hedefleri bazında da hala devam etmektedir.

Projeler tek tek değerlendirildiğinde ise, ortaya konan çıktıların Programın en az bir önceliğine katkı sağlayabilir nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

5 ETKİLİLİK ANALİZİ

Etkililik analizi; performans değerlendirmesi niteliğinde bir yöntem olup, projelerde belirlenen hedeflerin uygulama sırasında veya sonrasında ne oranda başarıldığını ölçer. Hedeflere ulaşma derecesini gösteren etkililik, gerçekleşen sonucun hedeflenen sonuçla karşılaştırılmasıyla hesaplanır:

$$\text{Etkililik Oranı} = \frac{\text{Gerçekleşen Sonuç}}{\text{Hedeflenen Sonuç}} \times 100$$

Kar Amacı gütmeyen Kuruluşlara Yönelik Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında yürütülen 41 projenin sonuçları etkililik analizi kapsamında değerlendirilmiş ve başlangıçta belirledikleri hedefleri ne oranda gerçekleştirdikleri gözlemlenmiştir.

Projelerin hedefler bazında etkililik oranları ve ortalamaları alınarak belirlenen başarı düzeyleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yararlanıcı	Hedef	Hedeflenen	Gerçekleşen	Etkililik Oranı	Ortalama Etkililik Oranı
İTÜ İNŞAAT	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	2	200%	156%
	Proje kapsamında başvuru patent/faydalı model sayısı	3	2	67%	
	Proje kapsamında üretilen ticari ürün sayısı	1	2	200%	
FATİH ÜNV.(DEPO)	Program kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	103%
	Program kapsamında geliştirilen ortak kullanım alanlarından yararlanan kurum/kişi sayısı	2	2	100%	
	Program kapsamında verilen eğitimlerden faydalanan kişi sayısı	10	11	110%	
ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)	Proje kapsamında yapılan patent başvurusu sayısı	2	2	100%	112%
	Proje kapsamında tasarımı yapılan LED ampül sayısı	1	1	100%	
	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	2	2	100%	
	Proje kapsamında geliştirilen ortak kullanım alanlarından yararlanan kurum/kişi sayısı	50	50	100%	
	Proje kapsamında verilen bilgilendirme ve tanıtım çalışmalarından faydalanan kişi sayısı	50000	37000	74%	
	Düzenlenen uluslararası çalışmaya katılan kişilerin sayısı	200	250	125%	
	Uluslararası makale sayısı	1	2	200%	
	Enerji verimli aydınlatma teknolojileri seminerleri sayısı	5	5	100%	

İTÜ KİMYA	Proje kapsamında sektörel bazda kurulacak olan işbirliği ağı sayısı	4	3	75%	123%
	Program kapsamında kurulacak işbirliği ağlarına katılan iştirakçi firma sayısı	16	25	156%	
	İlgili sektörlerde İTÜ tarafından sertifikalandırılmış yetkin personel sayısı	35	48	137%	
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	Program kapsamında sunulan seminer ve benzeri etkinliklere katılan kişi sayısı	100	95	95%	103%
	Program Kapsamında geliştirilen eğitimlerden faydalanan kişi sayısı	20	22	110%	
İTHİB	İTA'nın laboratuvar hizmetlerinden yararlanan tekstil işletmesi ve üniversitesi sayısı (adet)	50	45	90%	78%
	Yapılan test sayısı	500	610	122%	
	İTA pilot işletmelerinden yararlanan işletme ve üniversite sayısı	30	4	13%	
	İTA Eğitimlerinden yararlanan işletme ve üniversite sayısı	90	62	69%	
	Proje sonrası sertifikalı işgücü sayısı (mühendis,tekniker,laborant)	120	117	98%	
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	Finansal Risk Yönetimi Laboratuvarı kuruluşu	1	1	100%	146%
	Risk hesaplama ve simülasyon platformunun tamamlanması	1	1	100%	
	Finansal veri platformu'nun tamamlanması	1	1	100%	
	Eğitilere ve atölyelere katılımcı sayısı	200	434	217%	
	Proje kapsamında verilen danışmanlık hizmetleri	10	11	110%	
	Kurulacak ortaklık ve stratejik işbirliği sayısı	2	5	250%	
ZİRAİ KARANTİNA	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	2	2	100%	56%
	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanında verilen eğitim sayısı	12	0	0%	
	Kullanım alanından faydalanan işletme sayısı	8	2	25%	
	Proje kapsamında kurulan ortaklık/işbirliği sayısı	3	3	100%	
BOĞAZİÇİ ÜNV.(KOMP)	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	154%
	Proje kapsamında sağlanan istihdam	1	3	300%	
	Ortak kullanım alanından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	2	1	50%	
	Proje kapsamında yapılan çalışmalardan çıkan yayın/tebliğ sayısı	2	2	100%	
	Proje kapsamında yapılan faydalı model/patent başvurusu sayısı	1	1	100%	
	Proje kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	30	93	310%	
	Proje kapsamında geliştirilen üretim tekniği sayısı	5	6	120%	
MSGSÜ	Yeşil bina tasarım ve yazılım programı	1	1	100%	120%
	Yeşil bina web sitesi ve kuruluşu	1	1	100%	
	Yeşil bina laboratuvar ve bilgi merkezi	1	1	100%	
	Yeşil bina ve derecelendirme eğitimi alan uzman (mühendis-mimar)	30	60	200%	
	Proje kapsamında yapılan danışmanlık sayısı	10	10	100%	
İHKİB	Proje Kapsamında Kurulan Ortak Kullanım Alanı (Merkez) Sayısı	1	1	100%	183%
	Kurulan merkezden eğitim alan kişi sayısı	10	10	100%	
	Ortak Kullanım Alanından Faydalanan İşletme Sayısı	10	20	200%	
	Proje Çerçevesinde Ticarileştirilen Ürün Sayısı	2	10	500%	
	Proje Kapsamında Kurulan Ortaklık Sayısı	1	1	100%	
	Proje Kapsamında Kurulan İşbirliği Sayısı	3	3	100%	

İTÜ KİMYA	Proje kapsamında sektörel bazda kurulacak olan işbirliği ağı sayısı	4	3	75%	123%
	Program kapsamında kurulacak işbirliği ağlarına katılan iştirakçi firma sayısı	16	25	156%	
	İlgili sektörlerde İTÜ tarafından sertifikalandırılmış yetkin personel sayısı	35	48	137%	
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	Program kapsamında sunulan seminer ve benzeri etkinliklere katılan kişi sayısı	100	95	95%	103%
	Program Kapsamında geliştirilen eğitimlerden faydalanan kişi sayısı	20	22	110%	
İTHİB	İTA'nın laboratuvar hizmetlerinden yararlanan tekstil işletmesi ve üniversitesi sayısı (adet)	50	45	90%	78%
	Yapılan test sayısı	500	610	122%	
	İTA pilot işletmelerinden yararlanan işletme ve üniversite sayısı	30	4	13%	
	İTA Eğitimlerinden yararlanan işletme ve üniversite sayısı	90	62	69%	
	Proje sonrası sertifikalı işgücü sayısı (mühendis,tekniker,laborant)	120	117	98%	
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	Finansal Risk Yönetimi Laboratuvarı kuruluşu	1	1	100%	146%
	Risk hesaplama ve simülasyon platformunun tamamlanması	1	1	100%	
	Finansal veri platformu'nun tamamlanması	1	1	100%	
	Eğitilere ve atölyelere katılımcı sayısı	200	434	217%	
	Proje kapsamında verilen danışmanlık hizmetleri	10	11	110%	
	Kurulacak ortaklık ve stratejik işbirliği sayısı	2	5	250%	
ZİRAİ KARANTİNA	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	2	2	100%	56%
	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanında verilen eğitim sayısı	12	0	0%	
	Kullanım alanından faydalanan işletme sayısı	8	2	25%	
	Proje kapsamında kurulan ortaklık/işbirliği sayısı	3	3	100%	
BOĞAZİÇİ ÜNV.(KOMP)	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	154%
	Proje kapsamında sağlanan istihdam	1	3	300%	
	Ortak kullanım alanından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	2	1	50%	
	Proje kapsamında yapılan çalışmalardan çıkan yayın/tebliğ sayısı	2	2	100%	
	Proje kapsamında yapılan faydalı model/patent başvurusu sayısı	1	1	100%	
	Proje kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	30	93	310%	
	Proje kapsamında geliştirilen üretim tekniği sayısı	5	6	120%	
MSGSÜ	Yeşil bina tasarım ve yazılım programı	1	1	100%	120%
	Yeşil bina web sitesi ve kuruluşu	1	1	100%	
	Yeşil bina laboratuvar ve bilgi merkezi	1	1	100%	
	Yeşil bina ve derecelendirme eğitimi alan uzman (mühendis-mimar)	30	60	200%	
	Proje kapsamında yapılan danışmanlık sayısı	10	10	100%	
İHKİB	Proje Kapsamında Kurulan Ortak Kullanım Alanı (Merkez) Sayısı	1	1	100%	183%
	Kurulan merkezden eğitim alan kişi sayısı	10	10	100%	
	Ortak Kullanım Alanından Faydalanan İşletme Sayısı	10	20	200%	
	Proje Çerçevesinde Ticarileştirilen Ürün Sayısı	2	10	500%	
	Proje Kapsamında Kurulan Ortaklık Sayısı	1	1	100%	
	Proje Kapsamında Kurulan İşbirliği Sayısı	3	3	100%	

İBB-YOL BAKIM	Proje kapsamında 3 boyutlu taraması ve entegrasyonu yapılan yol uzunluğu	4004	4004	100%	84%
	Proje kapsamında geliştirilen örnek uygulama sayısı	3	3	100%	
	Proje kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	250	128	51%	
İKMİB	Proje kapsamında geliştirilen ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	84%
	Ortak kullanım alanında verilen eğitim sayısı	1	1	100%	
	Ortak Kullanım Alanından Faydalanan İşletme Sayısı	10	9	90%	
	Yaşam Döngüsü Analizi uygulanan ürün sayısı	20	19	95%	
	Proje Kapsamında Kurulan Ortaklık/İşbirliği Sayısı	3	1	33%	
ÜMRANIYE BEL.	İnternet üzerinden ve farklı hizmet noktalarından sunulan uygulamalar	28	30	107%	107%
FSMVÜ	Proje kapsamında geliştirilen ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	189%
	Laboratuvar testleri sayısı	100	177	177%	
	Meslek içi eğitim ve seminerlere katılım sayısı	160	333	208%	
	Sanayi ile yapılan ar-ge projesi	1	1	100%	
	Akademik yayın sayısı	2	9	450%	
	Merkez web sayfası	1	1	100%	
YEDİTEPE ÜNV.	Yeditepe Üniversitesi'nin dâhil olduğu işbirliği ağları	4	1	25%	85%
	Program kapsamında bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanan hizmet sayısı	4	4	100%	
	Proje kapsamında istihdam edilen kişi sayısı	6	5	83%	
	Program kapsamında geliştirilen ileri teknoloji ürün sayısı	5	5	100%	
	Patent başvurusu sayısı	10	10	100%	
	Proje kapsamında hazırlanan akademik yayın sayısı	10	10	100%	
SULTANBEYLİ BEL.	Proje kapsamında kurulan ortaklık sayısı	8	8	100%	103%
	Proje kapsamında geliştirilen ortak kullanım alanlarından yararlanan kurum sayısı	8	8	100%	
	Proje kapsamında verilen eğitimlerden faydalanan kişi	577	423	73%	
	Proje kapsamında bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanan hizmet sayısı	17	16	94%	
	Proje kapsamında istihdam edilen kişi sayısı	10	15	150%	
İTÜ (TTM)	Fikri mülkiyet, patent ve girişimcilik konularında verilen konferans/ seminer	8	16	200%	194%
	Konferans/ Seminer Katılımcı sayısı	300	567	189%	
	Merkeze yapılan yeni buluş başvuru sayısı	8	13	163%	
	Başvurulan patent sayısı	5	9	180%	
	Özel sektör, STK, odalar ve diğer paydaşlarla yapılan işbirliği protokolü sayısı	3	10	333%	
	Merkez tarafından desteklenen üniversite - sanayi ortak Ar-Ge proje sayısı	10	10	100%	
İSKİ	Sızıntı tespit cihazlarıyla belirlenecek arıza sayısı (proje bitiminde)	41	55	134%	117%
	Abone iç tesisatlarındaki arıza tespiti (proje bitiminde)	19	0	0%	
	Pilot bölgedeki içme suyu arıza sayısındaki azalma (aylık ortalama)	35%	76%	217%	
İL ÖZEL İDARE	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü)	1	1	100%	100%
	Proje kapsamında hazırlana e-learning web yazılımı	1	1	100%	
	Proje kapsamında eğitim verilen personel sayısı	150	150	100%	

PENDİK BEL.	E-Kalkınma platformu ile geliştirilen e-Uygulama sayısı	5	5	100%	101%
	Pendik ilçesi içinde belirlenen ücretsiz WI-FI erişim noktası sayısı	12	12	100%	
	E-Kalkınma platformu uygulamaları ve WI-FI kullanım hakkında Pendik ilçesinde yaşayan vatandaşların bilgi odaklı kalkınmaya ilişkin farkındalıklarının yanı sıra beceri ve yeterliliklerinin artmasını sağlayacak eğitim sayısı	10	10	100%	
	İlçede verilen eğitimlerle e-uygulama, e- kalkınma platformu, teknoloji ve yenilikler hakkında bilgi artışı sağlanan vatandaş sayısı	600	633	106%	
	WI-FI erişiminin sağlanması ve koordine edilmesi için oluşturulacak yazılım sayısı	1	1	100%	
SANCAKTEPE KAYM.	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	201%
	Kurulan/geliştirilen ortak kullanım alanında verilen eğitim/danışmanlık sayısı	1	2	200%	
	Proje kapsamında kurulan ortaklık/işbirliği sayısı	1	4	400%	
	Proje kapsamında geliştirilen eğitimlerden faydalanan kişi sayısı	10000	10344	103%	
TÜTED	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı sayısı	1	1	100%	125%
	Projede istihdam edilen kişi sayısı	4	4	100%	
	Proje kapsamında kurulan ticari ve ar-ge ortaklık sayısı	19	19	100%	
	Proje kapsamında bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanan hizmet sayısı	1	2	200%	
İBB-MALİ	Kamu İç Kontrol Standartlarına uygun yerel yönetimlere özgü Kurumsal Risk Yönetim modeli tasarlanması	1	1	100%	180%
	Kurumsal risk yönetimi eğitimine katılan kişi sayısı	50	174	348%	
	Yerel yönetimler bilgilendirme toplantısına katılan ilçe belediyesi sayısı	30	28	93%	
İBB-KÜLTÜR	Sayıllaştırılmış yayın sayısı	40000	57784	144%	145%
	Kütüphaneye uzaktan erişim sağlayan kullanıcı sayısı	3000	4337	145%	
BAĞCILAR BEL.	Program kapsamında bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanan hizmet sayısı	1	1	100%	102%
	Kurulan internet erişim noktası sayısı	62	64	103%	
İETT	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı	1	1	100%	126%
	Kurulan / geliştirilen ortak kullanım alanında verilen eğitim alan kişi sayısı	5000	5505	110%	
	Proje kapsamında kurulan eğitim tesisi (Simülasyon Merkezi, Sürüş Pisti, Eğitim Salonları)	3	5	167%	
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	Proje kapsamında aktif paydaş birim laboratuvarları ve ortak kullanım alanı sayısı	12	12	100%	91%
	Proje kapsamında verilen eğitimlerden faydalanan kişi sayısı	100	220	220%	
	Proje kapsamında verilen danışmanlık sayısı	10	10	100%	
	Proje kapsamında kurulan/geliştirilen ortak kullanım alanından faydalanan işletme sayısı	15	15	100%	
	Proje aktif katılımcıları tarafından sağlık alanında geliştirilen örnek uygulama/pilot proje sayısı	10	12	120%	
	Proje aktif katılımcıları tarafından sağlık alanında başvuru patent/faydalı model sayısı	10	4	40%	
	Proje kapsamında gerçekleştirilen teknoloji transferi sayısı	5	0	0%	
	Proje çerçevesinde ticarileştirilen veya ticarileştirilme aşamasına gelen ürün ve çözüm sayısı	5	2	40%	
	Proje aktif katılımcıları tarafından sağlık alanında yürütülen akademik yayın ve proje sayısı	30	30	100%	

YTÜ MAKİNA	Proje kapsamında kurulan ortak kullanım alanı (merkez, enstitü) sayısı	1	1	100%	27%
	Ortak kullanım alanından faydalanan işletme sayısı	100	0	0%	
	Proje çerçevesinde başvuru patent/faydalı model sayısı	3	0	0%	
	Proje kapsamında gerçekleştirilen örnek uygulama/pilot proje sayısı	3	1	33%	
	Proje çerçevesinde ticarileştirilen ürün sayısı	5	0	0%	
İBB-İK	Eğiticilerin Eğitimine Katılım Sayısı	20	20	100%	100%
İBB-ÇEVRE	CRT içeren atıklar için geri dönüşüm atölyesi kurulması	1	1	100%	87%
	CRT içeren atıkların geri dönüşümü konusunda uzman personel istihdamı	5	3	60%	
	CRT içeren atıklar hakkında veri tabanı kurulması	1	1	100%	
İBB-BİLGİ İŞLEM	Program kapsamında kurulan ortak kullanım alanı sayısı	1	1	100%	131%
	Program kapsamında verilen eğitimlerden faydalanan kişi sayısı	20	71	355%	
	Kurumlar arası iletişim giderlerinde tasarruf	10%	5%	50%	
	Program kapsamında bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanan hizmet sayısı	50	10	20%	
YTÜ KİMYA (SERA)	Biyoteknolojik Sera Kurulması	1	1	100%	100%
	Eğitim verilen kişi sayısı	100	100	100%	

Program kapsamında yürütülen 41 projenin ortalama etkililik oranı **%121** olarak hesaplanmış olup; 8 projenin hedeflerine ulaşamadığı gözlemlenmiştir.

6 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ANALİZİ

Projelerin sürdürülebilirliği, yani proje kapsamında kurulan yapıların ve/veya yürütülen faaliyetlerin Ajans desteği sona erdikten sonra sürdürülerek hedeflenen faydayı üretmeye devam edip etmediği ve üretilmiş/ üretilmekte olan faydanın sürdürülebilir nitelikte olup olmadığı üzerinden değerlendirilmiş olup;

- fayda üretmeye devam eden ya da sürdürülebilir nitelikte fayda üretmiş/ üretmekte olan projelerin sürdürülebilir olduğu,
- ne fayda üretmeye devam eden ne de sürdürülebilir nitelikte fayda üretmiş/üretmekte olan projelerin ise sürdürülebilir olmadığı,

sonucuna varılmıştır.

Yapılan değerlendirme sonucunda; MSGSÜ dışındaki projelerin sürdürülebilirliklerinin sağlandığı anlaşılmaktadır.

Yararlanıcı	Fayda Üretilmeye Devam Edilmektedir (A)	Üretilmiş/ Üretilmekte Olan Fayda Sürdürülebilir Niteliktedir (B)	Açıklama	Projenin Sürdürülebilirliği Sağlanmıştır (MAK(A;B))
İTÜ İNŞAAT	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
FATİH ÜNV.(DEPO)	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
ÖZYEGİN ÜNV.(LED)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İTÜ KİMYA	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İTHİB	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
ZİRAİ KARANTİNA	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
MSGSÜ	0	0	fayda üretilmeye devam edilmediği gibi üretilmiş/ üretilmekte olan fayda da sürdürülebilir nitelikte değildir.	0
İHKİB	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
YTÜ (İETT)	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İBB-İŞTİRAKLER	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
YTÜ KİMYA (LAB)	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
SULTANGAZİ BEL.	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
FATİH ÜNV.(TTM)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İTÜ DENİZCİLİK	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
KOÇ ÜNV.	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1

ÇEKMEKÖY BEL.	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İBB-YOL BAKIM	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İKMİB	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
ÜMRANİYE BEL.	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
FSMVÜ	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
YEDİTEPE ÜNV.	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
SULTANBEYLİ BEL.	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İTÜ (TTM)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İSKİ	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İL ÖZEL İDARE	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
PENDİK BEL.	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
SANCAKTEPE KAYM.	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
TÜTED	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İBB-MALİ	0	1	fayda üretilmeye devam edilmemekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İBB-KÜLTÜR	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
BAĞCILAR BEL.	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İETT	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
YTÜ MAKİNA	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İBB-İK	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
İBB-ÇEVRE	1	1	hem fayda üretilmeye devam edilmekte hem de üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir niteliktedir.	1
İBB-BİLGİ İŞLEM	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1
YTÜ KİMYA (SERA)	1	0	fayda üretilmeye devam edilmekle beraber üretilmiş/ üretilmekte olan fayda sürdürülebilir nitelikte değildir.	1

7 ETKİ ANALİZİ

7.1 KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİK VE KALKINMA İLİŞKİSİ

Rekabet edebilirlik, bir ülkenin verimlilik düzeyini belirleyen kurumların, politikaların ve diğer çeşitli faktörlerin bir birleşimi olarak tanımlanmaktadır. Bir ülkenin **verimliliği** ise, yüksek gelir düzeyini sürdürme yeteneğini ve yatırımların getiri oranlarını belirlemekte olup; bu yönüyle, ekonominin **büyüme** potansiyelinin temel etkenleri arasında sayılmaktadır. Buna göre; rekabetçi bir ekonomi görece olarak daha hızlı büyüme potansiyeline sahip ekonomidir.⁴

Ekonomik büyüme, yani milli gelirden artış ise, **kalkınmanın** unsurları arasında sayılmış olup;

- Avrupa Birliğinin hazırladığı Sürdürülebilir Kalkınma Göstergelerinin,
- OECD'nin hazırladığı Bölgesel Kalkınma Endeksinin ve
- Birleşmiş Milletlerin hazırladığı İnsani Gelişmişlik Endeksinin

bileşenleri arasında yer almıştır.

7.2 YENİLİK VE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİK İLİŞKİSİ

Dünya Ekonomik Forumu tarafından hazırlanan Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksinde, rekabet edebilirliğin farklı açılarını ölçen 114 unsurun ağırlıklı ortalaması alınarak 12 alt endeks oluşturulmuştur. Alt endekslerin rekabet edebilirlik üzerindeki etki düzeylerinin ekonomilerin kalkınma aşamalarına göre değiştiği belirtilmiştir.

1. Aşama:

⁴ World Economic Forum; "Global Competitiveness Report Index 2013-2014: Sustaining Growth, Building Resilience"; p.4

Ülkeler, kalkınmanın ilk aşamasında, faktör donatımlarına (öncelikle vasıfsız işgücüne ve doğal kaynaklara) bağlı olarak, şirketler ise temel ürünler/emtia satarak fiyat esasına göre rekabet ederler. Bu aşamada rekabetçiliği sağlamak, öncelikle;

- iyi işleyen kamusal ve özel kurumların,
- gelişmiş altyapının,
- istikrarlı ekonominin ve
- en az temel düzeyde eğitim almış ve sağlıklı işgücünün

varlığına bağlıdır.

2. Aşama:

Artan rekabetçilik ile birlikte gelişen ekonomide artan ücretleri karşılayabilmek için daha etkin üretim süreçleri geliştirmek ve ürün kalitesini artırmak gerekir. Bunun için, önceki aşamada etkili olan rekabet unsurlarına ilave olarak;

- yükseköğretimin,
- mal, emek ve finans piyasalarının etkinliğinin,
- teknolojiden yararlanma yeteneğinin ve
- pazar hacminin

geliştirilmesi gerekir.

3. Aşama:

Ekonomi geliştikçe ücretler yine artış eğilimine girer ve yüksek gelir düzeyini ve artan hayat standartlarını sürdürmek için emek verimliliğinin daha fazla artırılması gerekir. Bunun için, yüksek katma değerli faaliyetlere yönelerek **yeni ürünler ve süreçler** tasarlanmalı ve geliştirilmelidir. Bu amaçla, önceki aşamalarda önerilen politikaların yanı sıra;

- işletmelerin (faaliyet ve stratejilerinin) ve ülkedeki iş ağlarının (yerel tedarikçilerin ve etkileşimlerinin) kalitesinin artmasını,
- yeterli düzeyde **Ar-Ge yatırımları** yapılmasını,
- yüksek kalitede **bilimsel araştırma kurumlarının** kurulmasını,
- **üniversiteler ve sanayi arasında Ar-Ge üzerine işbirlikleri** kurulmasını ve
- **fikri ve sınai mülkiyet haklarının** korunmasını

sağlayarak **yeniliğe** imkan veren ortamın oluşturulması ve geliştirilmesi gerekir.

2013-2014 Küresel Rekabet Endeksi Raporunda; (ücret düzeyinin bir göstergesi olarak) kişi başına düşen milli gelir düzeyini esas alarak, Türkiye'nin ikinci aşamadan üçüncü aşamaya geçiş aşamasında bulunduğu ve rekabet unsurlarından ilk aşamada etkili olanların %36, ikinci aşamadakilerin %50, üçüncü aşamadakilerin ise %14 oranında ağırlığı olduğu tespit edilmiştir. Gelir düzeyi yüksek üçüncü aşamada bulunan ülkelerde ise, ağırlık oranları sırasıyla %20, %50 ve %30 olarak belirlenmiştir. Bununla beraber, önceki ve sonraki yıllara ilişkin iki raporla birlikte değerlendirildiğinde; Türkiye'nin rekabet edebilirliğinde ilk aşamaya ilişkin rekabet unsurlarının ağırlığının düşüşü, **yenilik** hedefli üçüncü aşamaya ilişkin rekabet unsurlarının ağırlığının ise artış eğilimi gösterdiği gözlemlenmiştir.

“Ar-Ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesi”, 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planının ekonomik kalkınmaya odaklanan **“Rekabet Gücünün Artırılması”** gelişme ekseninin temel öncelik alanları arasında da yer almıştır.

Ayrıca, 2010-2013 İstanbul Bölge Planı'nın **“Küresel Rekabet Edebilirlik”** gelişme eksenini kapsamında belirlenen stratejik amaçlar arasında;

- sanayide yüksek katma değer üreten ileri teknolojileri kullanan bir yapının desteklenmesi ve
- İstanbul bölgesinin bilim ve teknoloji üssü haline getirilmesi,
- İşgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi

bu amaçlar doğrultusunda belirlenen hedefler arasında ise;

- **Kamu kurumları, sanayi sektörü ve üniversiteler arasında işbirliğinin geliştirilmesi,**
- **Ar-Ge, teknoloji geliştirme ve yenilikçiliğin** özendirilmesi ve yüksek katma değer yaratan yenilikçi girişimlerin desteklenmesi,
- Ar-Ge ve yenilik çalışmaları ile teknoloji uygulamalarına yönelik olarak **üniversiteler ve iş dünyası işbirliğinde** kurulan merkezlerin (teknoloji geliştirme merkezleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, yenilik aktarım merkezleri, mükemmeliyet merkezleri, kuluçka merkezleri, vb.) geliştirilmesi,
- Bölgede yetiştirilen **bilim insanı** sayısının ve niteliğinin artırılması, nitelikli yerli ve yabancı bilim insanlarının Bölgeye çekilmesi ve bilim insanı hareketliliğinin artırılması

bulunmaktadır.

7.3 KAMU HİZMETLERİNDE BİLGİ VE TEKNOLOJİ KULLANIMI İLE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİK İLİŞKİSİ

Kamusal ve özel kurumların iyi işlemesi, Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi kapsamındaki 12 alt endeks arasında yer almış olup; ekonominin ilk kalkınma aşamasında etkili olduğu belirtilmiştir. Kurumlardaki kalite artışı, yatırım ve üretim kararlarını etkileyerek ülkenin rekabet edebilirliğine ve büyümesine katkıda bulunmaktadır.

Bu kapsamda, kamusal işlemlerde uygulanan **bilgi ve iletişim teknolojileri**, kullanan işletmelerin devletle olan işlerini daha kolay, daha hızlı ve daha düşük maliyetle yürütmelerini sağlayarak tasarruflarını artırmakta ve böylece ekonomik kalkınma sürecini olumlu etkilemektedir. Örneğin; Danimarka'daki elektronik fatura uygulaması işletmelere yıllık toplam 50 milyon Euro, İtalya'daki elektronik ihale uygulaması ise devlete ve işletmelere toplam 3 milyar Euro tasarruf sağladığı hesap edilmiştir⁵. Ayrıca, kamu alımları sonucu ortaya çıkan talep bilgi ve teknoloji hizmetleri sektörünün yenilik üretimine, satışlarını ve karlarını artırarak büyümesine ve böylece bölgenin ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır⁶. Devletin ileri teknoloji ürünleri satın alımları, 'Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi'nin 'Yenilik' alt endeksi kapsamında belirlenen 8 gösterge arasında da yer almış olup; kamu alımı kararlarının yenilik üretimini ne ölçüde teşvik ettiği değerlendirilmiştir.

⁵ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/public-services>

⁶ European Commission; European Public Sector Innovation Scoreboard 2013; p.13

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması, Dokuzuncu Kalkınma Planında “*Rekabet Gücünün Artırılması*” gelişme ekseninin temel öncelik alanları arasında da yer almıştır. **Bilgi teknolojileri hizmetleri**, rekabet gücünün artırılması için yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanması öngörülen 4 hizmet sektörü arasında ayrıca belirtilmiştir. Planın diğer bir gelişme eksenini olarak belirlenen “*Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması*” kapsamında sayılan öncelik alanları arasında ise “**e-devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi**” dikkat çekmektedir.

Ayrıca, 2010-2013 İstanbul Bölge Planı'nın “*Küresel Rekabet Edebilirlik*” gelişme eksenini altında ‘İstanbul bölgesinin bilim ve teknoloji üssü haline getirilmesi’ stratejik amacı kapsamında belirlenen hedefler arasında;

- Bölgenin **bilgi altyapısının güçlendirilmesi**,
- Bölgede **yaratılan bilim ve teknoloji kullanımının yaygın hale getirilerek ekonomik değer haline getirilmesi**,

bulunmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması, Bölge Planının “*Sosyal Kalkınma*” gelişme eksenini altında ‘**kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi**’ stratejik amacı kapsamında belirlenen hedefler arasında da yer almaktadır.

7.4 PROGRAMIN HEDEFİ

Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programının **genel hedefi**; yüksek katma değer üreten, bilgiye dayalı ekonomik faaliyetlere ve hizmetlere odaklanarak bölgenin küresel rekabet edebilirlik düzeyinin yükselmesine katkı sağlamaktır.

Bu program ile İstanbul'un bilgi ve teknoloji üretiminde odak noktası haline gelmesi, bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanan, bilgiye dayalı karar alma süreçleriyle daha fazla değer üreten, küresel rekabette başarılı ve refah düzeyi yüksek bir bölge olması hedeflenmiştir.

Bu nedenle, projelerin bilgi ve teknolojinin üretilmesine, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve ekonomik değere dönüştürülerek bölgenin bu alanda küresel bir merkez haline getirilmesine, bilgi ve teknoloji kullanımının artırılmasına katkıda bulunması beklenmiştir.

Program öncelikleri;

- Bölgedeki ekonomik sektörlerin bilgi ve teknoloji odaklı üretim yapmalarını sağlayacak, bilgi ve teknoloji transferini kolaylaştıracak **işbirliği ağlarının** (Ar-Ge ve yenilik çalışmalarını destekleyecek üniversite, kamu ve iş dünyası işbirliklerinin) ve **ortak kullanım alanlarının** (yenilik aktarım merkezleri, mükemmeliyet merkezleri, kuluçka merkezleri, laboratuvar vb.) kurulması/geliştirilmesi,

- Bilgi ve teknoloji üretimi ve ekonomik değere dönüştürülmesine yönelik **girişimcilik kapasitesinin** geliştirilmesi (ve bölgedeki patent, faydalı model, tasarım, vb. sayılarının artırılması),
- Bölgede bulunan kurum ve kuruluşlar ile işgücünün rekabetçiliğini ve **yenilik üretme kapasitesini** güçlendirmek ve kurum ve kuruluşların hizmetlerinde **bilgi ve teknoloji kullanımını** yaygınlaştırmak üzere kurumsal kapasitelerini geliştirmek,

olarak belirlenmiştir.

7.5 PROGRAMIN EKONOMİK KALKINMAYA ETKİSİ

Dünya Ekonomik Forumunun 2013-2014 Küresel Rekabet Endeksi Raporunda yenilik göstergeleri olarak; **milyon kişi başına düşen patent (ve faydalı model) başvurusu sayısı** ile birlikte,

- İşletmelerin **yenilik üretme kapasitesinin**,
- **Bilimsel araştırma kurumlarının** kalitesinin,
- İşletmelerin **Ar-Ge harcamalarının**,
- **Üniversiteler ve sanayinin Ar-Ge üzerine işbirliğinin**,
- **Devletin ileri teknoloji ürünleri alımlarının**,
- **Bilim insanları** ve mühendislerin mevcudiyetinin,
- **Fikri ve sınai mülkiyet haklarının** korunmasının

ülkede ne düzeyde olduğu değerlendirilmiştir.

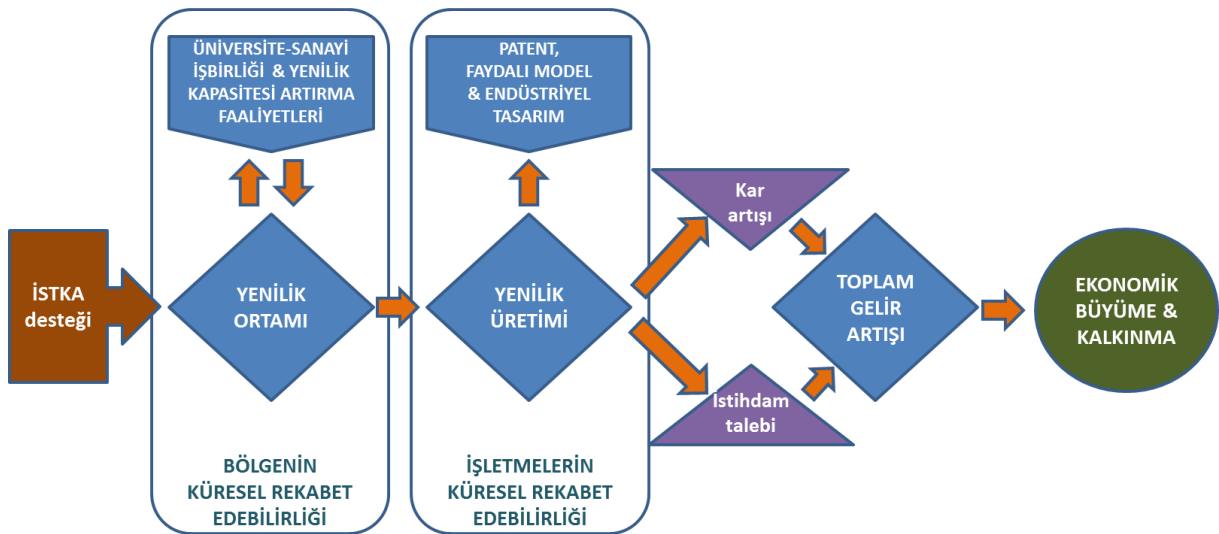
OECD Bölgesel Kalkınma Endeksinin rekabet edebilirlik göstergeleri arasında '**milyon kişi başına düşen patent (ve faydalı model) başvurusu sayısı**', Avrupa Komisyonunun '**Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri**' çalışmasının rekabet edebilirlik ve yenilik göstergeleri arasında ise '**Ar-Ge harcamaları tutarı**' ve '**yenilikten elde edilen ciro tutarı**' yer almaktadır.

Ajansımız tarafından İstanbul Üniversitesi'nin '**Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı**' kapsamında desteklenen projesinde; İstanbul'un küresel rekabet gücünü belirleyen faktörler tespit edilerek bir endeks oluşturulmuştur. Söz konusu endeksi meydana getiren veriler '**temel göstergeler**', '**ekonomik etkinlik**' ve '**inovasyon**' olarak 3 ana kategori altında belirlenmiştir. İnovasyon ana kategorisinin 4 alt kategorisi arasında inovasyon, girişimcilik, yükseköğretim, teknolojik altyapı bulunmaktadır. İnovasyon alt kategorisinin endeks içindeki ağırlığı %9,8 oranında hesaplanmıştır. İnovasyonun göstergeleri arasında ise; **patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım** başvurusu sayıları ile **Ar-Ge merkezi** ve **teknokent** sayıları yer almıştır.

Avrupa Komisyonunun '**Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri**' çalışmasının sosyo-ekonomik kalkınma başlığı altında '**istihdam oranları**' bulunmaktadır. OECD Bölgesel Kalkınma Endeksinin rekabet edebilirlik göstergeleri arasında ise '**bilgi odaklı sektörlerde istihdam**' yer almaktadır. Ayrıca, İstanbul Üniversitesi'nin projesinde oluşturulan küresel rekabet edebilirlik endeksinde '**ekonomik etkinlik**' kategorisinin 6 alt kategorisi arasında bulunan '**işgücü piyasası**'nın endeks içindeki ağırlığı %5,7 oranında hesaplanmıştır. '**İşgücü piyasası**'nın göstergeleri ise 4 grupta toplanmış olup; bunlardan biri '**istihdam oranları**'dır.

Avrupa Komisyonunun yayımladığı “Avrupa Kamu Sektörü Yenilik Puanlaması” çalışmasında, **kamu kurumlarının kalitesinin ve yenilikçiliğinin** bürokrasiyi ve bürokrasinin neden olduğu maliyetleri azaltarak ülkelerin rekabet edebilirliği ve büyümesi üzerinde etkisi olduğu belirtilmiştir. Kamu hizmetlerinin kalite unsurları arasında; bilgi ve iletişim teknolojileri ile etkinliğinin artırılması ve internet üzerinden faydalanılabilmesi sayılmıştır. Yenilik göstergesi çıktılar arasında ise; kamu yönetiminde hizmet yeniliği yapan kurumların oranı, işletmelere yönelik verilen kamu hizmetlerinde yapılan iyileştirmeler, yenilikçi kamu hizmetlerinin işletmeler üzerindeki etkisi ve kamunun ileri teknoloji ürünleri alımları yer almıştır. Ayrıca, kentsel hizmetlerin çeşitliliğini, kalitesini ve erişilebilirliğini artıran hizmet/süreç yeniliklerinin Bölgedeki **yaşam kalitesini yükselten**, dolayısıyla Bölgenin nitelikli işgücü, yatırımcılar ve turistler için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran bir unsur olduğu değerlendirilmektedir.

Buna göre; Ajans desteği, Program kapsamında yürütülen projelerde Ar-Ge konusunda kurulan üniversite-sanayi işbirlikleri ve bilimsel araştırma kurumlarının kalitelerinin ve işletmelerin yenilik üretme ve ticarileştirme kapasitelerinin artırılmasına yönelik faaliyetler İstanbul’da yenilikçi faaliyetlere imkan veren ortamın geliştirilmesine ve böylece Bölgenin küresel rekabet edebilirliğine katkı sağlayacaktır. Projeler sonucunda yeniliklerin üretilmesi ve ticarileştirilmesi⁷ ise işletmelerin küresel rekabet edebilirliklerinin artırıldığını gösterecektir. Yerel kurum ve kuruluşların ürettikleri hizmet/süreç yenilikleri de aynı yönde etkide bulunacaktır. Bir yandan işletmelerin artan karları, diğer yandan rekabet gücü artan işletmelerin büyümeye yönelik artan istihdam talepleri ve mevcut çalışanlarına sağladığı ücret artışları bölge ekonomisindeki toplam gelirleri artırarak ekonomik büyümeyi sağlayacak ve dolayısıyla ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacaktır.

Program kapsamında yürütülen projelerde Bölgenin yenilik ortamına yapılan katkılar ve üretilen/üretilmesi beklenen yenilikler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

⁷ Bhide Amar; “Where Innovation Creates Value”, McKinsey Quarterly, February 2009, p.5
<http://whispersandshouts.typepad.com/files/where-innovation-creates-value.pdf>

Yararlanıcı	özet	yenilik ortamına katkı	yenilik üretimi / ticarileştirilmesi
BOĞAZİÇİ ÜNV.(YAŞAM)	Sağlık teknolojileri kuluçka merkezi kurulmuştur. Girişimci öğrencilere/akademisyenlere ve KOBİ'lere yönelik biyogirişimcilik atölyeleri ile eğitim programları düzenlenmiştir.	ünv.-san. işbirliği (ar-ge konusunda)	üretilen mal/hizmet yeniliğinin merkezün sunduğu hizmetlerin katkısıyla ticarileştirilmesi
İTÜ (TTM)	Danışmanlık, iş geliştirme, patent ve ticarileştirme ofisi işlevi görecek bir teknoloji transfer merkezi kurulmuştur.	ünv.-san. işbirliği (ar-ge konusunda)	üretilen mal/hizmet yeniliğinin merkezün sunduğu hizmetlerin katkısıyla ticarileştirilmesi
FATİH ÜNV.(TTM)	Üniversite bünyesinde biyoteknoloji alanında Teknoloji Transferi ve Eğitim Merkezi kuruldu ve üniversite - sanayi işbirliği çerçevesinde 50 işletme ile işbirliği çalışmaları yapıldı. Aynı zamanda Biyoteknoloji Eğitim Laboratuvarı kuruldu ve biyoteknoloji alanında seminer, çalıştay ve eğitimler verildi.	ünv.-san. işbirliği (ar-ge konusunda) + işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	üretilen mal/hizmet yeniliğinin merkezün sunduğu hizmetlerin katkısıyla ticarileştirilmesi + yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
İHKİB	Fiziki ve teknik altyapısı ile moda tasarım merkezi kuruldu ve uzman kişilerce seçilmiş 10 modacıya eğitimler, danışmanlık gibi hizmetler verilerek katma değeri yüksek tasarımlarının yurt dışında tanıtımı sağlanmıştır.	işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç/pazarlama yeniliği
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	Eğitim laboratuvarı kurulmuş olup; 22 firmadan birer Ar-Ge sorumlusunun katılımıyla, biyomedikal alanına yönelik ar-ge çalışması yapılması konusunda 54 saatlik eğitim düzenlenmiştir.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması + işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
YTÜ MAKİNA	Otomasyon ve kontrol sistemleri konusunda üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde projeler geliştirilebilmesi ve eğitimler verilmesi için endüstriyel otomasyon laboratuvarı kurulmuştur.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması + (öğrencilerin işgücüne katılmaları halinde) işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	(öğrencilerin işgücüne katılmaları halinde) yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
SANCAKTEPE KAYM.	Bilim ve deney merkezi ile ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencilere bilimsel deneyler yapma fırsatı sunulmuştur.	(öğrencilerin işgücüne katılmaları halinde) işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	(öğrencilerin işgücüne katılmaları halinde) yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
İTHİB	İstanbul Tekstil Akademisi Eğitim Laboratuvarı nın teknik altyapısı güçlendirilmiş, işletmelere eğitim, danışmanlık ve test hizmetleri sunulmaya başlanmıştır.	işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	Finansal Risk Yönetim Laboratuvarı kurularak işletmelere eğitimler verilmiş, finansal risk hesaplama ve simülasyon platformu yazılımı geliştirilmiş ve işletmelere risk hesaplama konusunda teknik destek verilmiştir.	işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği

Yararlanıcı	Özet	Yenilik Ortamına Katkı	Yenilik Üretimi / Ticarileştirilmesi
İTÜ KİMYA	Partikül Malzemeler ve Karakterizasyon Laboratuvarı olanaklarının artırılması, üniversite-sanayi işbirliğine yönelik eğitimler ve toplantılar yapılması, eğitim verilen üniversite ve işletme personeline sertifika verilmesi gerçekleştirilmiştir.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması + işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + laboratuvarın bulunduğu ortamda; işletme tarafından üretilmesi beklenen mal yeniliği + yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
BOĞAZİÇİ ÜNV.(KOMP)	Plastik ve kompozit üretiminde enerji verimliliği ve geri dönüşüme olanak tanıyan üretim teknolojileri araştırma ve geliştirme faaliyetleri için Kompozit Laboratuvarı kurulmuştur. Laboratuvar imkanları ile işletmelere eğitimler ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir.	ünv.-san. işbirliği (ar-ge konusunda) + bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması + işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + laboratuvarın bulunduğu ortamda; işletme tarafından üretilmesi beklenen mal/süreç yeniliği + yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
FSMVÜ	İstanbul bölgesinde faaliyet gösteren ve GALSİAD üyesi olan Alüminyum üretici (ekstrüzyon, yassı mamul ve döküm) firmalarının özellikle havacılık, savunma sanayi ve otomotiv alanlarında farklılaşmalarını sağlayacak ürün geliştirme faaliyetlerine katkı sağlamak ve üniversite sanayi işbirliği çerçevesinde bir eğitim, Ar-Ge ve test merkezinin oluşturulması sağlanmıştır. 2 patent ve 1 faydalı model başvurusunda bulunulmuştur.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması + işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması (işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi)	üniversite araştırmacılarının ve işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + laboratuvarın bulunduğu ortamda; üniversite araştırmacısı ve sanayici işbirliğinde üretilmesi ve ticarileştirilmesi beklenen mal/süreç yeniliği + yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işgücünün üretmesi beklenen mal/süreç yeniliği
ÖZYEGİN ÜNV.(LED)	Enerji verimli LED aydınlatma teknolojileri ar-ge eğitim ve uygulama laboratuvarı ve Şile Eğitim Demonstrasyon Merkezi kurularak LED teknolojilerinde araştırma, eğitim ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. 2 adet patent başvurusu yapılmıştır.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	üniversite araştırmacılarının ve işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + laboratuvarın bulunduğu ortamda; üniversite araştırmacısı ve sanayici işbirliğinde üretilmesi ve ticarileştirilmesi beklenen mal/süreç yeniliği
KOÇ ÜNV.	İlaç araştırmaları merkezi kurularak yapılacak test ve deneyler için teknik altyapı oluşturulmuş ve bilimsel araştırmalar başlatılmıştır.	ünv.-san. işbirliği (ar-ge konusunda) + bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	üniversite araştırmacılarının ve işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + merkezin bulunduğu ortamda; üniversite araştırmacısı ve sanayici işbirliğinde üretilmesi ve ticarileştirilmesi beklenen mal/süreç yeniliği
YEDİTEPE ÜNV.	Kök hücre ve gen tedavi mükemmeliyet merkezi kurulmuştur. Ayrıca, bazı hastalıkların tedavisi için bilimsel araştırmalar yapılmıştır. 10 patent başvurusu yapılmıştır.	ünv.-san. işbirliği (ar-ge konusunda) + bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	üniversite araştırmacılarının ve işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + laboratuvarın bulunduğu ortamda; üniversite araştırmacısı ve sanayici işbirliğinde üretilmesi ve ticarileştirilmesi beklenen mal/süreç yeniliği
İTÜ İNŞAAT	Modül geliştirme ve simülasyon laboratuvarları kurulmuştur. Su ve atıksu arıtımında kullanılan membran filtreler için yenilikçi bir membran modülü tasarlanmış ve laboratuvar ve pilot ölçekte üretilerek denenmiştir. Sonuçta; 2 adet patent başvurusunda bulunulmuştur.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	üniversite araştırmacılarının ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + laboratuvarın bulunduğu ortamda; üniversite araştırmacısı tarafından üretilmesi ve ticarileştirilmesi beklenen mal/süreç yeniliği

Yararlanıcı	özet	yenilik ortamına katkı	yenilik üretimi / ticarileştirilmesi
İKMB	Boğaziçi Üniversitesinde mevcut Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Merkezinin teknik altyapısı geliştirildi. Kimya sektöründe faaliyet gösteren 5 ürün grubuna ilişkin olarak 8 işletmede 19 ürüne ilişkin ürün-yaşam döngüsü analizi yapılarak üretim politikalarında temiz ve sürdürülebilir üretimi teşvik edecek şekilde teknik yenilenmeler yapılması sağlanmıştır. Bu uygulama ile sektörün konu ile ilgili farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. Proje sonrasında, analiz hizmeti verilen işletme sayısı 20'ye yükselmiştir.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği + merkezin sunduğu ortamda; işletme tarafından üretilmesi beklenen mal/süreç yeniliği
YTÜ KİMYA (LAB)	Tahribatlı/tahribatsız muayane laboratuvarları arası karşılaştırma ve yetkinlik test merkezi kurularak laboratuvar hizmeti veren kuruluşların sağladıkları hizmetlerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin test edilmesi sağlanmıştır.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği
İTÜ DENİZCİLİK	Gemi inşa yan sanayi ile resmi ve özel ilgili kurum- kuruluşların, denetim ve belgelendirme için ihtiyaç duyulan test hizmetlerinin verilmesi amacıyla İTÜ Denizcilik Fakültesi'nde Gemi Teçhizatı Test Merkezi kurulmuştur.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği
FATİH ÜNV.(DEPO)	Endüstriyel depolama ve raf sistemleri üretiminde tasarım, montaj ve kalite süreçlerinin iyileştirilmesi ve test olanaklarının sunulmasına yönelik endüstriyel depo ve raf sistemleri tasarım ve test merkezi kurulmuştur.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği
TÜTED	işletmelere ait web sitelerini kullanan potansiyel müşterilerin uygulama, reklam veya ürün/servis kullanma deneyimlerinin gözlemlenip, raporlanmasını sağlayan, içinde eğitim, deney ve gözlem odası bulunan bir telekomünikasyon test ve deneyim merkezi kurulmuştur.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği
YTÜ KİMYA (SERA)	İleri biyoteknolojik hidroponik sera kurulmuş olup; lalelerin optimum koşullarda büyümesini sağlamak üzere besin öğelerini takip eden sensörler üretilmiş, sensörlerle besin öğelerinin ölçümüne yönelik bir yazılım sistemi geliştirilmiş, 200.000 adet lale soğanı yetiştirilmiş ve eğitim, seminer ve internet sitesi ile farkındalık çalışmaları yapılmıştır.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	üniversite araştırmacısının <u>ürettiği</u> süreç yeniliği
MSGSÜ	Yeşil bina sertifikasyon sistemi kurulması için teknik altyapı oluşturulmuş ve bir yazılım hazırlanmıştır. Ancak, akredite olarak sertifikasyon hizmeti verilmesi beklenmemektedir.	bilimsel araştırma kurumlarının kalitesinin artırılması	üniversite araştırmacısının <u>ürettiği</u> süreç yeniliği (<i>ticarileştirilmedi</i>)
ÜMRANİYE BEL.	Kurumların ve kişilerin belediye ile olan belirli işlemlerini çevrimiçi yapabilmesini sağlayan e-belediyeçilik uygulaması geliştirildi.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (<i>dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran</i>) hizmet/ süreç yeniliği
SULTANBEYLİ BEL.	Kurumların ve kişilerin belediye ile olan belirli işlemlerini çevrimiçi yapabilmesini sağlayan e-belediyeçilik uygulaması geliştirildi.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (<i>dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran</i>) hizmet/ süreç yeniliği
PENDİK BEL.	Mobil belediyeçilik uygulamaları ve e-kalkınma platformu geliştirilerek belediye hizmetleri standardize edilmiş, ücretsiz wi-fi noktaları kurulmuştur.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (<i>dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran</i>) hizmet/ süreç yeniliği
SULTANGAZİ BEL.	Belediye dijital arşiv altyapısı oluşturulmuştur.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (<i>dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran</i>) hizmet/ süreç yeniliği
ÇEKMEKÖY BEL.	Belediye dijital arşiv altyapısı oluşturulmuştur.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (<i>dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran</i>) hizmet/ süreç yeniliği

Yararlanıcı	özet	yenilik ortamına katkı	yenilik üretimi / ticarileştirilmesi
BAĞCILAR BEL	Bağcılar ilçesinde 62 lokasyonda ücretsiz internet hizmeti verilmiştir.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İL ÖZEL İDARE	Bölgede görev yapan kamu personelinin kapasitesini artırmak amacıyla 150 çalışana internet üzerinden uzaktan eğitim verilmiştir. <i>Mükemmeliyet merkezi kurulması planlanmış; ancak, kurum kapatılmıştır.</i>		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
ZİRAİ KARANTİNA	Moleküler teşhis laboratuvarları kurularak yeni bir ürün kontrol süreci geliştirilmiş ve kurum personeline eğitim verilerek yeterliliği artırılmıştır.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
YTÜ (İETT)	İETT otobüs filosunun yakıt tüketimi ve emisyon yayımının azaltılması amacıyla ölçüme dayalı yakıt tüketimi modellemesi yapılmıştır. Modelleme neticesinde yakıt tüketiminin %14 oranında azaltılabileceği tespit edilmiştir.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İETT	İETT hizmet kalitesinin artması için söforlere yönelik çeşitli eğitimler ve analizler yapmak üzere Psikoteknik Değerlendirme Merkezi, Ruh Sağlığı Merkezi, Simülasyon Merkezi, Uzaktan Eğitim Merkezi ve Sürüş pistleri hazırlanmıştır.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İSKİ	Su dağıtım şebekelerinde basınç faktörü, işletme kriteri gibi kayıp/kaçakların meydana gelmesinde belirleyici rol oynayan faktörlerin tespiti için ölçüm sistemleri kurulmuş ve pilot ölçekte yapılan çalışmalar ile kayıp/kaçak oranının düşürülmesi hedeflenmiştir.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İBB-MALİ	Yerel yönetimler için kurumsal risk yönetimi modeli geliştirilmiştir.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İBB-KÜLTÜR	İBB Atatürk Kitaplığında bulunan nadir eserlerin dijital ortama aktarılması sağlanmıştır.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İBB-İK	İBB (8 ana hizmet ve 1 genel yönetim alanında) çalışanları için kişilik envanter testleri uygulanarak personelin ilgili sektörün özellikleri ile kıyas yapılması, performans değerlendirmesi ve yeniden yapılanma gibi konularda yönetim ile bilgi paylaşımı yapılmıştır.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği

Yararlanıcı	özet	yenilik ortamına katkı	yenilik üretimi / ticarileştirilmesi
İBB-YOL BAKIM	3 boyutlu lazer tarama yöntemi ile İBB'ye bağlı ana arter, meydan ve kavşakların tamamına ait alt-üst yapı bilgilerinin GIS sistemine entegre edilerek İBB'nin hizmet kalitesinin artırılması ve süreçlerin hızlandırılması sağlanmıştır.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İBB-ÇEVRE	Atık tüplü TV ve monitörlerin ayrıştırılması için elektronik atık geri kazanım tesisi kurulması		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İBB-BİLGİ İŞLEM	İBB IT teknoloji hizmetlerinin sürekliliğini, verimliliğini ve kalitesini artırarak vatandaşa daha hızlı bilgiye erişme imkanı sunmak için Yüksek Güvenlikli İş Sürekliliği Merkezi kurulmuştur.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği
İBB-İŞTİRAKLER	İBB'ye bağlı iştiraklerin denetlenebilmesi ve karar mekanizmasının hızlandırılması için mobil ve web tabanlı bilgi yönetim yazılımı yapılmış ve kullanıma sunulmuştur.		kentsel hizmetlerin çeşitliliğini/ kalitesini/ erişilebilirliğini artırarak Bölgedeki yaşam kalitesini yükselten (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini ve böylece küresel rekabet edebilirliğini artıran) hizmet/ süreç yeniliği

Yenilik ortamına yapılan söz konusu katkılar ve sonuçta üretilen/üretilmesi beklenen yeniliklerin Bölgenin küresel rekabet edebilirliğine beş yolla etkide bulunacağı değerlendirilmiştir:

- 1) Hazırlanan yenilik ortamında yenilik fikirlerinin geliştirilmesi ve/veya ticarileştirilmesi sonucu işletmelerin karlılığında sağlanması beklenen artış.

Projelerde yenilik ortamının aşağıdaki şekillerde sağlanması hedeflenmiştir:

- a. Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında teknoloji transfer merkezi / kuluçka merkezi kurulması (üretilen yenilik fikirlerinin geliştirilmesi ve/veya ticarileştirilmesi) (*BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM), İTÜ (TTM), FATİH ÜNV.(TTM)*)
- b. İşgücünün (yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda) niteliği artırılarak ve özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilerek işletmelerin yenilik üretme ve ticarileştirme kapasitelerinin artırılması (*İTÜ-KİMYA, FATİH ÜNV.(BİYOMED), İTHİB, ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), İHKİB, FATİH ÜNV.(TTM), FSMVÜ, YTÜ MAKİNA, SANCAKTEPE KAYM.*),

- 2) Üretilerek işletmelerin ortak faydasına sunulan süreç yeniliğinden yararlanan;

- a. işletmelere sağlanması beklenen karlılık artışı (*ÖZYEĞİN ÜNV.(LED), İTÜ KİMYA, İTHİB, ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), YTÜ KİMYA (LAB), İTÜ DENİZCİLİK, İTÜ İNŞAAT, KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., FATİH ÜNV.(DEPO), TÜTED*),
- b. işletmelerin bu sayede ürettikleri yeniliklerin sağlanması beklenen karlılık artışı (*İTÜ KİMYA, BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)*),

- c. üniversite araştırmacılarının bu sayede ürettikleri yeniliklerin ticarileştirilmesi sonucu işletmelerin karlılığında sağlanması beklenen artış (*FSMVÜ, ÖZYEğİN ÜNV.(LED), KOÇ ÜNV., YEDİTEPE ÜNV., İTÜ İNŞAAT*).
- 3) Üniversite araştırmacılarının projede yürütölen ar-ge faaliyetleri sonucu yenilik üretmesi ve ticarileştirmesi sonucu işletmelerin karlılığında sağlanması beklenen artış (*YTÜ KİMYA (SERA), MSGSÜ*).
- 4) Üretilen kentsel hizmet yeniliğinin yararlanan işletmelere sağlaması beklenen karlılık artışı (*ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANİYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., PENDİK BEL., SULTANGAZİ BEL.*)
- 5) Kentsel hizmetlerin çeşitliliğini, kalitesini ve erişilebilirliğini artırmak üzere üretilen hizmet/süreç yeniliği sonucu Bölgedeki yaşam kalitesinde (dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesinde ve işgücünün verimliliğinde) beklenen artış (*ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANİYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., PENDİK BEL., SULTANGAZİ BEL., YTÜ (İETT), ZİRAİ KARANTİNA, İBB-İŞTİRAKLER, İBB-YOL BAKIM, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ, İETT, İBB-İK, İBB-ÇEVRE, İBB-BİLGİ İŞLEM, İBB-KÜLTÜR, BAğCILAR BEL.*)

Yararlanıcı	Teknoloji transfer ara yüzü kurulması	İşgücünün özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi	üniversite araştırmacılarının ve/veya işletmelerin ortak kullanımına sunulan süreç yeniliği üretilmesi	üretilecek ortak kullanıma sunulan süreç yeniliğinden yararlanılan işletmelerin yenilik üretmesi	üretilecek ortak kullanıma sunulan süreç yeniliğinden yararlanılan üniversite araştırmacılarının yenilik üretmesi / ticarileştirmesi	üniversite araştırmacılarının projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucu yenilik üretmesi/ ticarileştirmesi	yararlanan işletmelerin karlılığını artıran kentsel hizmet yeniliği üretilmesi	işletmelerin doğrudan yararlanma imkanı olmayan kentsel hizmet yeniliği üretilmesi
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	X							
İTÜ (TTM)	X							
FATİH ÜNV.(TTM)	X	X						
İHKİB		X						
FATİH ÜNV.(BIYOMED)		X						
YTÜ MAKİNA		X						
SANCAKTEPE KAYM.		X						
İTHİB		X	X					
ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN)		X	X					
İTÜ KİMYA		X	X	X				
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)		X	X	X				
FSMVÜ		X	X	X	X			
ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)			X	X	X			
KOÇ ÜNV.			X	X	X			
YEDİTEPE ÜNV.			X	X	X			
İTÜ İNŞAAT			X		X			
İKMİB			X	X				
YTÜ KİMYA (LAB)			X					
İTÜ DENİZCİLİK			X					
FATİH ÜNV.(DEPO)			X					
TÜTED			X					
YTÜ KİMYA (SERA)						X		
MSGSÜ						X		
ÜMRANIYE BEL.							X	
SULTANBEYLİ BEL.							X	
PENDİK BEL.							X	
SULTANGAZİ BEL.							X	
ÇEKMEKÖY BEL.							X	
BAĞCILAR BEL.								X
İL ÖZEL İDARE								X
ZİRAİ KARANTİNA								X
YTÜ (İETT)								X
İETT								X
İSKİ								X
İBB-MALİ								X
İBB-KÜLTÜR								X
İBB-İK								X
İBB-YOL BAKIM								X
İBB-ÇEVRE								X
İBB-BİLGİ İŞLEM								X
İBB-İŞTİRAKLER								X

BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM), İTÜ (TTM), FATİH ÜNV.(TTM)

Teknoloji transfer ara yüzlerinin üç temel faaliyet alanı bulunmaktadır:

- Üniversitelerde/araştırma kurumlarında öğretim elemanları/araştırmacılar tarafından üretilen entelektüel varlıkların belirlenmesi, bu varlıklara hukuksal koruma sağlanarak ticarileştirilmesi süreçlerinin yönetilmesi (*fikir aşaması*) (TTO – Teknoloji Transfer Ofisi/Merkezi).
- Ticarileşme potansiyeli yüksek bir fikrin/buluşun sahibi olan öğretim elemanlarının/araştırmacıların (fikri haklar yönetimi, sermaye temini, hukuksal işlemler, iş geliştirme ve pazarlama gibi alanlarda danışmanlık hizmetleri sağlanarak) şirket kurmalarına (spin-off) destek olunması (*girişim aşaması*) (Kuluçka Merkezi / Teknopark).
- Sanayinin spesifik teknoloji taleplerinin üniversite/araştırma kurumu tarafından (hizmet bedeli mukabili) yapılan Ar-Ge çalışmaları sonucu karşılanması (Üniversite-Sanayi İşbirliği Merkezi).⁸

İTÜ (TTM) ve FATİH ÜNV.(TTM)'nin projelerinde TTO, BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)'ın projesinde ise kuluçka merkezi, kurulmuştur. Söz konusu projelerde kurulan bu yapılar ar-ge çalışmaları sonucu üretilen yeniliklerin ticarileşerek bölgenin gelirlerinin artmasına ve böylece küresel rekabet edebilirliğinin artmasına katkıda bulunmaktadır. Proje faaliyetlerinde yenilik fikirlerinin ticarileştirilmesi sonucu kurulan şirketlerin elde ettikleri gelirler ve öğretim elemanlarından/araştırmacılardan ar-ge/danışmanlık hizmetleri veya lisans alarak süreç veya ürün yeniliği yapan işletmelerin artan gelirleri bu kapsamda değerlendirilmiştir.

İTÜ (TTM) projesinde 9'u proje süresinde olmak üzere 21 adet patent başvurusu yapılmış olup 6 yenilik ticarileştirilmiştir. FATİH ÜNV.(TTM) projesinde biyoteknoloji alanında faaliyet gösteren 7 işletme kurulmuş ve 7 ürün ticarileştirilmiştir. BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM) projesinde 6 iş fikrinin kuluçkaya alınmasını ve bunlardan 3'ünün şirketleşmesini netice vermiştir.

İTÜ-KİMYA, İTHİB, ÖZYEGİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), FATİH ÜNV.(BIYOMED), İHKİB, FSMVÜ, YTÜ MAKİNA, FATİH ÜNV.(TTM), SANCAKTEPE KAYM.

İTÜ Kimya-Metalürji Fakültesi'nin projesinde üniversite-sanayi işbirliğine yönelik uygulamalı laboratuvar eğitimleri ve seminerler gerçekleştirilmiş olup 65 işletme çalışanına eğitimler verilmiştir.

İTHİB'in projesinde İstanbul Tekstil Akademisi Eğitim Laboratuvarının teknik altyapısı güçlendirilmiş olup 713 işletme çalışanına tekstil makine ve ekipmanlarının kullanımı konusunda sertifikalı eğitimler verilmiştir.

ÖZYEGİN ÜNV.(FİN.)'nin projesinde Finansal Risk Yönetim Laboratuvarı kurulmuş olup finansal risk hesaplama konusunda 58 işletme çalışanına sertifikalı eğitim verilmiştir.

BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)'nin projesinde kompozit üretiminde enerji verimliliği ve geri dönüşüme olanak tanıyan üretim teknolojileri araştırma ve geliştirme faaliyetleri için Kompozit Laboratuvarı kurulmuş olup 161 işletme çalışanına kompozit malzemelerin üretim ve geliştirme süreçleri ile ilgili eğitimler verilmiştir.

⁸ EC,DG Enterprise,2004, "Technology Transfer Institutions in Europe, An Overview"; p.7
ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/innovation-policy/studies/studies_tti_typology.pdf

FATİH ÜNV.(BİYOMED)'nin projesinde kurulan Eğitim Laboratuvarı ile biyomedikal alanında faaliyet gösteren firmaların biyomedikal alanında ar-ge uygulamalarına yönelik eğitimler düzenlenmiş olup **26** işletme çalışanına eğitimler verilmiştir.

İHKİB'in projesinde; Moda Tasarım Merkezi kurulmuş ve **29** işletme çalışanına moda tasarım, planlama ve markalaşma alanlarında eğitim, danışmanlık gibi hizmetler verilmiştir.

FSMVÜ'nün projesinde kurulan Alüminyum Test, Eğitim ve Araştırma Merkezi'nde alüminyum üretim teknolojileri ile ilgili seminerler ve eğitimler düzenlenmiş olup bugüne kadar **682** işletme çalışanına eğitim verilmiştir.

FATİH ÜNV.(TTM)'nin projesinde Biyoteknoloji Eğitim Laboratuvarı kurulmuş olup biyoteknoloji alanında düzenlenen seminer, eğitim ve çalıştaylara **5.000** işletme çalışanı katılmıştır.

YTÜ MAKİNA'nın projesi kapsamında kurulan Endüstriyel Otomasyon Laboratuvarı'nda **500** öğrenciye kontrol ve otomasyon sistemleri ile ilgili eğitimler verilmiştir.

SANCAKTEPE KAYM.'nin projesinde kurulan Bilim ve Deney Merkezinde ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencilere bilimsel deneyler yapma fırsatı sunulmuş olup **46.721** öğrenci merkezden faydalanmıştır.

ÖZYEĞİN ÜNV.(LED), İTÜ KİMYA, İTHİB, ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), YTÜ KİMYA (LAB), İTÜ DENİZCİLİK, İTÜ İNŞAAT, KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., FATİH ÜNV.(DEPO), TÜTED

ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)'nin projesinde enerji verimliliği sağlayan LED teknolojileri ar-ge eğitim ve uygulama laboratuvarı ile LED teknolojileri tanıtım ve farkındalık faaliyetleri için Şile Demonstrasyon Merkezi kurulmuştur. Laboratuvar imkanları ile **10** firmaya LED teknolojileri alanında danışmanlık hizmeti verilmiştir.

İTÜ KİMYA'nın projesinde; Partikül Malzemeler ve Karakterizasyon Laboratuvarı olanaklarının artırılması ile **51** firmaya malzemelerin kimyasal ve mekanik özelliklerinin test edilmesi ile ilgili test ve danışmanlık hizmeti verilmiştir.

İTHİB'in projesinde teknik altyapısı güçlendirilen İstanbul Tekstil Akademisi laboratuvarlarında **70** firmaya tekstil ürünlerinin mekanik ve kimyasal özelliklerinin test edilmesi ile ilgili hizmetler verilmiştir.

ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN.)'nin projesinde kurulan laboratuvardan **3** işletme risk hesaplama ve yönetimi konusunda teknik destek almıştır.

BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)'nin proje kapsamında kurulan Kompozit Laboratuvarı imkânları ile **6** işletmeye pilot projeler kapsamında danışmanlık ve test hizmeti verilmiştir.

YTÜ KİMYA (LAB)'nin projesinde laboratuvarlar arası karşılaştırma ve yetkinlik test merkezi kurularak malzemelerin mekanik özelliklerinin ölçümü konusunda hizmet veren kuruluşların sağladıkları hizmetlerin doğruluğu ve güvenilirliğinin test edilmesi amaçlanmış olup bugüne kadar **41** firma karşılaştırma testlerine katılmıştır.

İTÜ DENİZCİLİK'nin projesinde gemi inşa yan sanayi ile resmi ve özel ilgili kurum- kuruluşların, denetim ve belgelendirme için ihtiyaç duyulan test hizmetlerinin verilmesi amacıyla Gemi Teçhizatı Test Merkezi kurulmuş olup; **22** işletmeye ait 98 ürüne 1640 adet test yapılmıştır.

İTÜ İNŞAAT'ın projesinde; Modül Geliştirme ve Simülasyon Laboratuvarları kurulmuş olup; üniversite araştırmacıları tarafından ar-ge çalışmalarında kullanılmıştır

KOÇ ÜNV.'nin projesinde İlaç Araştırmaları Merkezi kurularak yapılacak test ve deneyler için teknik altyapı oluşturulmuş ve bilimsel araştırmalar başlatılmış; ancak, işletmelere doğrudan fayda sağlanamamıştır.

İKMİB'in projesinde Boğaziçi Üniversitesinde Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Merkezi'nin teknik altyapısı geliştirilerek **20** işletmede ürün-yaşam döngüsü analizi yapılmıştır.

FSMVÜ'nin projesinde kurulan Ar-Ge ve test merkezinde bugüne kadar **75** firmaya test ve danışmanlık hizmeti verilmiştir.

YEDİTEPE ÜNV.'nin projesinde kurulan kök hücre ve gen tedavi Mükemmeliyet Merkezinde bilimsel araştırmalar yapılmış olup **131** işletmeye danışmanlık ve analiz hizmetleri verilmiştir.

FATİH ÜNV.(DEPO)'nin projesinde endüstriyel depolama ve raf sistemleri üretiminde tasarım, montaj ve kalite süreçlerinin iyileştirilmesi ve test olanaklarının sunulmasına yönelik Endüstriyel Depo ve Raf Sistemleri Tasarım ve Test Merkezi kurulmuş olup; **10** firmaya test ve danışmanlık hizmeti verilmiştir.

TÜTED'nin projesinde, işletmelere ait web sitelerini kullanan potansiyel müşterilerin uygulama, reklam veya ürün/servis kullanma deneyimlerinin gözlemlenip, raporlanmasını sağlayan, içinde eğitim, deney ve gözlem odası bulunan bir telekomünikasyon test ve deneyim merkezi kurulmuş olup; **11** işletmeye hizmet verilmiştir.

ÖZYEĞİN ÜNV.(LED), İTÜ KİMYA, BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV.

ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)'nin projesi kapsamında yapılan faaliyetlerde herhangi bir işletme yenilik üretmemiştir.

İTÜ KİMYA'nın projesinde teknik altyapısı güçlendirilen laboratuvar imkanları ile **4** işletmede yenilik üretilmiştir. Bu işletmelerden **2'si** yapılan yenilik ile ilgili patent başvurusu yapmıştır.

BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)'nin projesinde kurulan Kompozit Laboratuvarı imkanları ile **4** işletmede kompozit malzemelerin kullanımı ile ilgili yenilik üretilmiştir.

KOÇ ÜNV.'nin projesi kapsamında yapılan faaliyetlerde herhangi bir işletme yenilik üretmemiştir.

İKMİB'nin projesinde yapılan ürün-yaşam döngüsü analizleri neticesinde **20** işletme temiz ve sürdürülebilir üretim için üretim sistemlerinde yenilikler yapmışlardır.

FSMVÜ'nin projesi kapsamında kurulan merkezde yapılan çalışmalar ve verilen danışmanlık hizmetleri ile **41** işletme yenilik üretmiştir.

YEDİTEPE ÜNV.'nin projesi kapsamında kurulan ortak kullanım alanında danışmanlık ve analiz hizmetleri alan **3** işletme yenilik üretmiştir.

ÖZYEGİN ÜNV.(LED), KOÇ ÜNV., FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., İTÜ İNŞAAT

ÖZYEGİN ÜNV.(LED)'nin projesinde üniversite araştırmacıları tarafından LED aydınlatma sistemleri ile ilgili yapılan çalışmalar neticesinde **2** adet patent başvurusu yapılmıştır.

KOÇ ÜNV.'nin projesinde üniversite araştırmacıları tarafından kanser tedavisine yönelik ilaç geliştirme çalışmaları yapılmış ve **1** adet patent başvurusunda bulunulmuştur.

FSMVÜ'nin projesinde üniversite araştırmacıları tarafından alüminyum sektöründe kullanılacak makine geliştirilmiş olup **2** patent, **3** faydalı model başvurusunda bulunulmuştur.

YEDİTEPE ÜNV.'nin projesinde üniversite araştırmacıları tarafından kök hücre ve gen tedavi mükemmeliyet merkezinde yapılan çalışmalar ile toplamda **10** adet patent başvurusu yapılmış olup bunlardan 5 tanesinin belgesi alınmıştır.

İTÜ İNŞAAT'ın projesinde; üniversite araştırmacıları tarafından su ve atıksu arıtımında kullanılan membran filtreler için yenilikçi membran modülü tasarlanmış ve laboratuvar ve pilot ölçekte üretilerek denenmiştir. Tasarımlar için **2** adet patent başvurusunda bulunulmuş olup; ticarileştirme süreçleri devam etmektedir.

YTÜ KİMYA (SERA), MSGSÜ

YTÜ KİMYA (SERA)'nin projesinde; ileri biyoteknolojik hidroponik sera kurulmuş, lalelerin optimum koşullarda büyümesini sağlamak üzere besin öğelerini takip eden sensörler üretilmiş, sensörlerle besin öğelerinin ölçümüne yönelik bir yazılım sistemi geliştirilmiş olup talep eden girişimcilere/işletmelere bilgi transferi gerçekleştirilmiştir.

MSGSÜ'nin projesinde, yeşil bina sertifikasyon sistemi kurulması için teknik altyapı oluşturulmuş ve bir yazılım hazırlanmıştır. Ancak, akredite olarak sertifikasyon hizmeti verilmesi beklenmemektedir.

SULTANGAZİ BEL., ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANİYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., PENDİK BEL.

SULTANGAZİ BEL.'nin projesinde dijital belge, bilgi ve arşiv yönetim sistemi kurulmuştur. Bugüne kadar sistem üzerinden **78** işletme gayrimenkul ve ruhsat ile alakalı toplam 7.609 işlem yapılmıştır.

ÇEKMEKÖY BEL.'nin projesinde elektronik belge ve dijital arşiv sistemi kurulmuştur. Sistem üzerinden **27** firma 11.333 adet gayrimenkul değerlendirme işlemi gerçekleştirmiştir.

ÜMRANİYE BEL.'nin projesinde belediyecilik ile ilgili işlemlerin çevrimiçi yapılabilmesi için internet ve mobil uygulamalar geliştirilmiştir. Uygulamalardan bugüne kadar 61.325 kişi ve **3.789** kurum faydalanmıştır.

SULTANBEYLİ BEL.'nin projesi ile kurumların ve kişilerin belediye ile olan belirli işlemlerini çevrimiçi yapabilmesini sağlayan e-belediyecilik uygulaması geliştirilmiştir. Geliştirilen uygulamalar üzerinden bugüne kadar 3.657 kişi ve **244** kurum toplamda 8.398 adet işlem yapmıştır.

PENDİK BEL.'nin projesi ile mobil belediyeçilik uygulamaları ve e-kalkınma platformu geliştirilerek belediye hizmetleri standardize edilmiş, ücretsiz wi-fi noktaları kurulmuştur. Geliştirilen platformdan bugüne kadar 18.768 kişi ve **53** kurum faydalanmıştır.

Söz konusu projelerde işlemlerin elektronik ortamda yapılması başvuru sahiplerine zaman ve emek tasarrufu sağlamaktadır. Belediyeçilik işlemlerinin işletme çalışanları için neden olduğu mesai kaybının maliyeti ve varsa ulaşım maliyetleri tutarında işletmelere tasarruf sağlandığı değerlendirilmektedir.

Özetle; projelerde, **3** teknoloji transfer ara yüzü kurulmuş ve **6.734** personel özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilerek⁹ işletmelerin yenilik üretme ve ticarileştirme kapasitesi artırılmış ve böylece yenilik ortamına katkıda bulunulmuştur. Üniversite araştırmacılarının ve/veya işletmelerin faydasına sunmak üzere ortak kullanım alanı niteliğinde **14** yenilik üretilmiş olup; bu yeniliklerden faydalanan işletmelerin **72**, üniversite araştırmacılarının ise **20** yenilik ürettiği tespit edilmiştir. Projelerde ortak kullanım alanı kurulmaksızın yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucunda üniversite araştırmacıları tarafından **2** adet yenilik üretilmekle birlikte **1**'i ticarileştirilebilir nitelikte değildir. Kentsel hizmetlerin çeşitliliğini, kalitesini ve erişilebilirliğini artırmak ve böylece Bölgedeki yaşam kalitesine, dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesine ve işgücünün verimliliğine katkı sağlamak üzere **18** yenilik üretilmiş olup; bunlardan **5**'inde yararlanan işletmelerin maliyetlerinde tasarruf sağlanması beklenmektedir. Söz konusu proje çıktıları aşağıdaki tabloda gösterilmiş olup; işletmeler için (doğrudan/dolaylı) fayda üretmeyen çıktılar için 0 (sıfır) işlenmiştir.

---

⁹ B. Jones & D. Grimshaw; The Effects Of Policies For Training And Skills On Improving Innovation Capabilities On Firms, Nesta Working Paper 12/08, June 2012 , p.1
https://www.nesta.org.uk/sites/default/files/the_effects_of_policies_for_training_and_skills_on_improving_innovation_capabilities_in_firms.pdf

Yararlanıcı	kurulan teknoloji transfer ara yüzü kurulması (proje süresinde)		İşgücünün özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmesi (2 yıllık)	üniversite araştırmalarının ve/veya işletmelerin ortak faydasına sunmak üzere yenilik üretilmesi (proje süresinde)	üretilecek ortak kullanıma sunulan süreç yeniliğinden yararlanılan işletmelerin yenilik üretmesi (2 yıllık)	üretilecek ortak kullanıma sunulan süreç yeniliğinden yararlanılan üniversite araştırmalarının yenilik üretmesi / ticarileştirmesi (2 yıllık)	üniversite araştırmalarının projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucu yenilik üretmesi/ ticarileştirmesi (proje süresinde)	yararlanan işletmelerin karlılığını artıran kentsel hizmet yeniliği üretilmesi (proje süresinde)	işletmelerin doğrudan yararlanma imkanı olmayan kentsel hizmet yeniliği üretilmesi (proje süresinde)
	TTO	kuluçka merkezi							
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)		1							
İTÜ (TTM)	1								
FATİH ÜNV.(TTM)	1		5.000						
İHKİB			29						
FATİH ÜNV.(BIYOMED)			26						
YTÜ MAKİNA			500						
SANCAKTEPE KAYM.			46.721						
İTHİB			713	1					
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)			58	1					
İTÜ KİMYA			65	1	4				
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)			161	1	4				
FSMVÜ			682	1	41	5			
ÖZYEGİN ÜNV.(LED)				1		2			
KOÇ ÜNV.				1		1			
YEDİTEPE ÜNV.				1	3	10			
İTÜ İNŞAAT				1		2			
İKMİB				1	20				
YTÜ KİMYA (LAB)				1					
İTÜ DENİZCİLİK				1					
FATİH ÜNV.(DEPO)				1					
TÜTED				1					
YTÜ KİMYA (SERA)							1		
MSGSÜ							0		
ÜMRANİYE BEL.								1	
SULTANBEYLİ BEL.								1	
PENDİK BEL.								1	
SULTANGAZİ BEL.								1	
ÇEKMEKÖY BEL.								1	
BAĞCILAR BEL.									1
İL ÖZEL İDARE									1
ZİRAİ KARANTİNA									1
YTÜ (İETT)									1
İETT									1
İSKİ									1
İBB-MALİ									1
İBB-KÜLTÜR									1
İBB-İK									1
İBB-YOL BAKIM									1
İBB-ÇEVRE									1
İBB-BİLGİ İŞLEM									1
İBB-İŞTİRAKLER									1
Toplam=	2	1	53.955	14	72	20	1	5	13

Yenilik ortamına yapılan katkıların sonuçları dahil olmak üzere üretilen/ticarileştirilen ve üretilmesi/ticarileştirilmesi beklenen (10 yıllık) yenilikler ise aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Niteliği artırılan personelin ürettiği/ticarileştirdiği yeniliklere ilişkin verilere ulaşılamamış olup; projeksiyon yapılamamıştır.

Yararlanıcı	kurulan TTO/kuluçka merkezleri sayesinde ticarileştirilen yenilik sayısı (gerçekleşen+beklenen)		özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen personel sayesinde ticarileştirilen yenilik sayısı	üniversite araştırmacılarının ve/veya işletmelerin ortak faydasına sunmak üzere yenilik üretimi (proje süresinde)	üretilecek ortak kullanıma sunulan süreç yeniliğinden yararlanan işletmelerin yenilik üretmesi (3 yıllık)		üretilecek ortak kullanıma sunulan süreç yeniliğinden yararlanan üniversite araştırmacılarının yenilik üretmesi/ticarileştirmesi (3 yıllık)		üniversite araştırmacılarının projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucu yenilik üretmesi/ ticarileştirmesi (proje süresinde)	yararlanan işletmelerin karlılığını artıran kentsel hizmet yeniliği (proje süresinde)	işletmelerin doğrudan yararlanma imkanı olmayan kentsel hizmet yeniliği (proje süresinde)
	2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık			2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık	2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık			
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	3	15									
İTÜ (TTM)	6	30									
FATİH ÜNV.(TTM)	7	35	veri yok								
İHKİB			veri yok								
FATİH ÜNV.(BİYOMED)			veri yok								
YTÜ MAKİNA			veri yok								
SANCAKTEPE KAYM.			veri yok								
İTHİB			veri yok	1							
ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN)			veri yok	1							
İTÜ KİMYA			veri yok	1	4	20					
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)			veri yok	1	4	20					
FSMVÜ			veri yok	1	41	205	5	25			
ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)				1			2	10			
KOÇ ÜNV.				1			1	5			
YEDİTEPE ÜNV.				1	3	15	10	50			
İTÜ İNŞAAT				1			2	10			
İKMİB				1	20	100					
YTÜ KİMYA (LAB)				1							
İTÜ DENİZCİLİK				1							
FATİH ÜNV.(DEPO)				1							
TÜTED				1							
YTÜ KİMYA (SERA)								1			
MSGSÜ								0			
ÜMRANIYE BEL.									1		
SULTANBEYLİ BEL.									1		
PENDİK BEL.									1		
SULTANGAZI BEL.									1		
ÇEKMEKÖY BEL.									1		
BAGCILAR BEL.										1	
İL ÖZEL İDARE											1
ZİRAİ KARANTİNA											1
YTÜ (İETT)											1
İETT											1
İSKİ											1
İBB-MALİ											1
İBB-KÜLTÜR											1
İBB-İK											1
İBB-YOL BAKIM											1
İBB-ÇEVRE											1
İBB-BİLGİ İŞLEM											1
İBB-İŞTİRAKLER											1
Toplam=	16	80	0	14	72	360	20	100	1	5	13

Buna göre, projelerin uygulanmasında bugüne kadar, Bölgenin ve işletmelerin rekabet gücüne katkı sağlayan **125** yenilik üretilmiş ve **16** yenilik fikri ticarileştirilmiş olup; kurulan teknoloji transfer ara yüzleri ve ortak kullanım alanları sayesinde, 10 yıllık projeksiyonda bu rakamların sırasıyla **493** ve **80**'e çıkması beklenmektedir. Niteliği artırılan personelin ürettiği/ticarileştirdiği veya üretmesi/ticarileştirmesi beklenen yeniliklerin de önemli bir yekûn oluşturacağı düşünülmektedir.

Söz konusu yeniliklerin, Bölgedeki işletmelerin toplam karına farklı büyüklüklerde katkı yaptığı ve/veya yapacağı düşünülmektedir.

Diğer yandan, MSGSÜ'nin projesinde üretilen yenilikten işletmeler yararlanmadığından Bölgenin rekabet edebilirliğine herhangi bir katkı sağlanamamıştır.

İşletmelerin yenilik üretme/ticarileştirme kapasitelerini artırmak üzere proje sonrası 2 yıllık dönemde özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen ve getirilmesi beklenen (10 yıllık) kursiyer sayıları ve çalışma durumları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yararlanıcı	özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen öğrenci sayısı		özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen öğrencilerden istihdam edilen sayısı		özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen personel sayısı	
	2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık	2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık	2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık
İTÜ KİMYA	0	0	-	-	65	325
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	0	0	-	-	26	130
İTHİB	0	0	-	-	713	3.565
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	0	0	-	-	58	290
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)	0	0	-	-	161	805
İHKİB	0	0	-	-	29	145
FATİH ÜNV.(TTM)	0	0	-	-	5.000	25.000
FSMVÜ	0	0	-	-	682	3.410
SANCAKTEPE KAYM.	46.721	233.605	veri yok	veri yok	0	0
YTÜ MAKİNA	500	2.500	veri yok	veri yok	0	0
Toplam=	47.221	236.105	0	0	6.734	33.670

Buna göre, projelerde işletme çalışanları, işsizler ve öğrencilerden toplam **53.955** kişiye eğitim verilerek özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmiş olup; sürdürülmekte olan proje faaliyetleri sayesinde bu rakamın 10 yıllık toplamda **269.775**'e çıkması beklenmektedir. Söz konusu eğitimler sonucunda, ulaşılabilen verilere göre, kursiyerlerden **6.734**'ü işletmelerde çalışmakta olup; bu rakamın 10 yıllık toplamda **33.670**'e çıkması beklenmektedir. *SANCAKTEPE KAYM.* ve *YTÜ MAKİNA* projelerinde eğitim verilen öğrencilerden mezuniyet sonrasında söz konusu bilgi donanımlarının gerekli olduğu işlerde çalışanların da tespiti halinde, bu verilerin yapılacak projeksiyon sonuçları ile birlikte tabloya eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Proje sonucunda üretilen/ticarileştirilen yeniliklerden faydalanarak rekabet gücünü artıran işletmeler ile yeni kurulan işletmelere ilişkin sayılar 10 yıllık projeksiyon hesapları ile birlikte aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yararlanıcı	proje sonucunda üretilen/ticarileştirilen yenilikler sayesinde rekabet gücü artırılan veya yeni kurulan işletme sayısı	
	2 yıllık gerçekleşen	projeksiyon dahil 10 yıllık
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	3	15
İTÜ (TTM)	6	30
FATİH ÜNV.(TTM)	7	35
İHKİB	29	145
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	veri yok	veri yok
YTÜ MAKİNA	veri yok	veri yok
SANCAKTEPE KAYM.	veri yok	veri yok
İTHİB	70	350
ÖZYEGİN ÜNV.(FİN)	3	15
İTÜ KİMYA	51	255
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)	6	30
FSMVÜ	75	375
ÖZYEGİN ÜNV.(LED)	10	50
KOÇ ÜNV.	0	0
YEDİTEPE ÜNV.	131	655
İTÜ İNŞAAT	0	0
İKMİB	20	100
YTÜ KİMYA (LAB)	41	205
İTÜ DENİZCİLİK	22	110
FATİH ÜNV.(DEPO)	10	50
TÜTED	11	55
YTÜ KİMYA (SERA)	veri yok	veri yok
MSGSÜ	0	0
ÜMRANİYE BEL.	3.789	18.945
SULTANBEYLİ BEL.	244	1.220
PENDİK BEL.	53	265
SULTANGAZİ BEL.	78	390
ÇEKMEKÖY BEL.	27	135
BAĞCILAR BEL.	0	0
İL ÖZEL İDARE	0	0
ZİRAİ KARANTİNA	0	0
YTÜ (İETT)	0	0
İETT	0	0
İSKİ	0	0
İBB-MALİ	0	0
İBB-KÜLTÜR	0	0
İBB-İK	0	0
İBB-YOL BAKIM	0	0
İBB-ÇEVRE	0	0
İBB-BİLGİ İŞLEM	0	0
İBB-İŞTİRAKLER	0	0
Toplam=	4.686	23.430

Buna göre, projelerin uygulanmasından bugüne kadar **16** şirketin kurulmasına ve ortak kullanım alanlarından veya maliyet tasarrufu sağlayan kentsel hizmetlerden yararlanan **4.670** işletmenin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlanmış olup; 10 yıllık projeksiyonda bu rakamların sırasıyla **80** ve **23.350**'ye çıkması beklenmektedir.

Projelerde eğitilerek özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen personelin çalıştığı, dolayısıyla yenilik üretme/ticarileştirme kapasitesi artırılan işletmelerden söz konusu personel sayesinde yenilik üreterek/ticarileştirerek rekabet gücünü artıranlara ilişkin verilere ise İHKİB'in projesi dışında ulaşılamamıştır. Ayrıca, yukarıdaki tabloda yer almamakla beraber,

- SULTANGAZİ BEL., ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANIYE BEL. SULTANBEYLİ BEL., ve PENDİK BEL.'in projelerinde sunulan kentsel hizmet yeniliğinden yararlandığı beyan edilen 102.692 kişi arasında çalışmakta olanların kendilerine ilişkin işlemler için mesai kaybına neden olabilecekleri işletmelere,
- İTÜ İNŞAAT ve KOÇ ÜNV.'nin projelerinde üretilen toplam 3 patenti ve 10 yıllık projeksiyonda üretilmesi beklenen yeni patentleri ticarileştirecek işletmelere,
- YTÜ KİMYA (SERA)'nın projesinde geliştirilen sistemi uygulayan işletmelere,

de katkı sağlandığı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ (İETT), İBB-İŞTİRAKLER, SULTANGAZİ BEL., ÇEKMEKÖY BEL., İBB-YOL BAKIM, ÜMRANIYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., İSKİ, İL ÖZEL İDARE, PENDİK BEL., İBB-MALİ, BAĞCILAR BEL., İETT, İBB-İK ve İBB-BİLGİ İŞLEM'in projeleri dışındakilerde nihai faydalanıcılara ilişkin veriler bölge bazında ayrıştırılamamış olup; yukarıdaki tablodaki sayılara (bahsi geçen yararlanıcılara ait olanlar hariç) İstanbul Bölgesi dışında yerleşik firmaların da dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Sonuç olarak;

- **16** yenilik fikrinin şirketleşerek ticarileşmesi sağlanmış,
- Projeler sonucunda **125** yenilik üretilmiş, bunlardan faydalanan **4.670** işletmenin rekabet gücü artırılmış ve
- İşletmelerin yenilik üretme kapasitelerini artırmak üzere **6.734** personel özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmiş olup,
- 10 yıllık projeksiyonda bu rakamların sırasıyla **80, 493, 23.350, 33.670**'e çıkması beklenmektedir.

Sınai Mülkiyet

Türk Patent Enstitüsü (TPE) verilerine göre 2013 yılında İstanbul'daki yerli gerçek ve tüzel kişilerin yaptığı sınai mülkiyet belgesi başvurusu sayıları ve bunlar arasında projeler kapsamında yapılan başvurulara ilişkin rakamlar aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Sınai Mülkiyet Belgesi	İstanbul Toplam Başvuru Sayısı	Projeler Toplam Başvuru Sayısı	Program Katkı Oranı
Patent	1830	32	0,0175
Faydalı model	1400	3	0,0021

Buna göre; Programın, Bölgede yapılan patent başvurularına **yüzde 1,7** oranında, faydalı model başvurularına **binde 0,2** oranında katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, projelerde kurulan ve sürdürülen yenilik üretim mekanizmaları sayesinde söz konusu başvuruların artarak devam etmesi beklenmektedir.

İstihdam

Projeler tamamlandığında, faaliyetlerin sürdürülebilmesi amacıyla **41** kişinin sürekli istihdamı sağlanmıştır. İstanbul'daki işsiz sayısı ise TÜİK'in 2013 yılı verilerine göre 590 bin civarındadır. Buna göre; Program, Bölgedeki işsizlerin istihdamına toplam **yüz binde 6,9** (41/590.000) oranında etkide bulunarak Bölgenin küresel rekabet edebilirliğine katkı sağlamıştır. Ayrıca, söz konusu istihdamın **tamamının bilgi odaklı sektörlerde¹⁰** gerçekleşmiş olması küresel rekabet edebilirliğe olan katkı düzeyini artırmıştır¹¹.

Ayrıca, gerek mevcut gerekse yeni kurulan işletmelerde ticarileştirilen yenilik fikirlerinin doğurduğu ve doğuracağı istihdam talebinin yukarıdaki hesabin çok üzerinde olması beklenmektedir.

Diğer yandan, sağlanan istihdamın bölge ekonomisi üzerinde çarpan etkilerinin de olması beklenmektedir. Artan tüketim talebinin üretimi artırma ve yeni istihdam doğurma etkisi bulunmaktadır. Ancak, söz konusu etki bölgesel girdi-çıktı analizi yapılmasını müteakip hesaplanabilecektir.

¹⁰ OECD'nin bilgi odaklı sektör tanımına göre (http://www.oecd-ilibrary.org/urban-rural-and-regional-development/oecd-regions-at-a-glance-2011_reg_glance-2011-en)

¹¹ OECD'nin kabul ettiği bölgesel kalkınma göstergelerine göre

7.6 PROGRAMIN SOSYAL KALKINMAYA VE ÇEVRESEL VE KÜLTÜREL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE ETKİSİ

Ürettikleri yeniliklerle Bölgenin küresel rekabet edebilirliğinin yanı sıra,

- kamu kurumlarının kurumsal kapasitesini artırarak hizmet sunumunu geliştiren (ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ (İETT), İBB-İŞTİRAKLER, İBB-YOL BAKIM, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ, İBB-KÜLTÜR, İETT, İBB-İK, İBB-ÇEVRE, İBB-BİLGİ İŞLEM) ve ücretsiz internet hizmeti sunan (BAĞCILAR BEL.) projelerin sosyal kalkınmaya,
- BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP.), İKMİB, YTÜ(İETT), İSKİ ve İBB-ÇEVRE'nin projelerinin çevresel, İBB-KÜLTÜR'ün projesinin ise kültürel sürdürülebilirliğe,

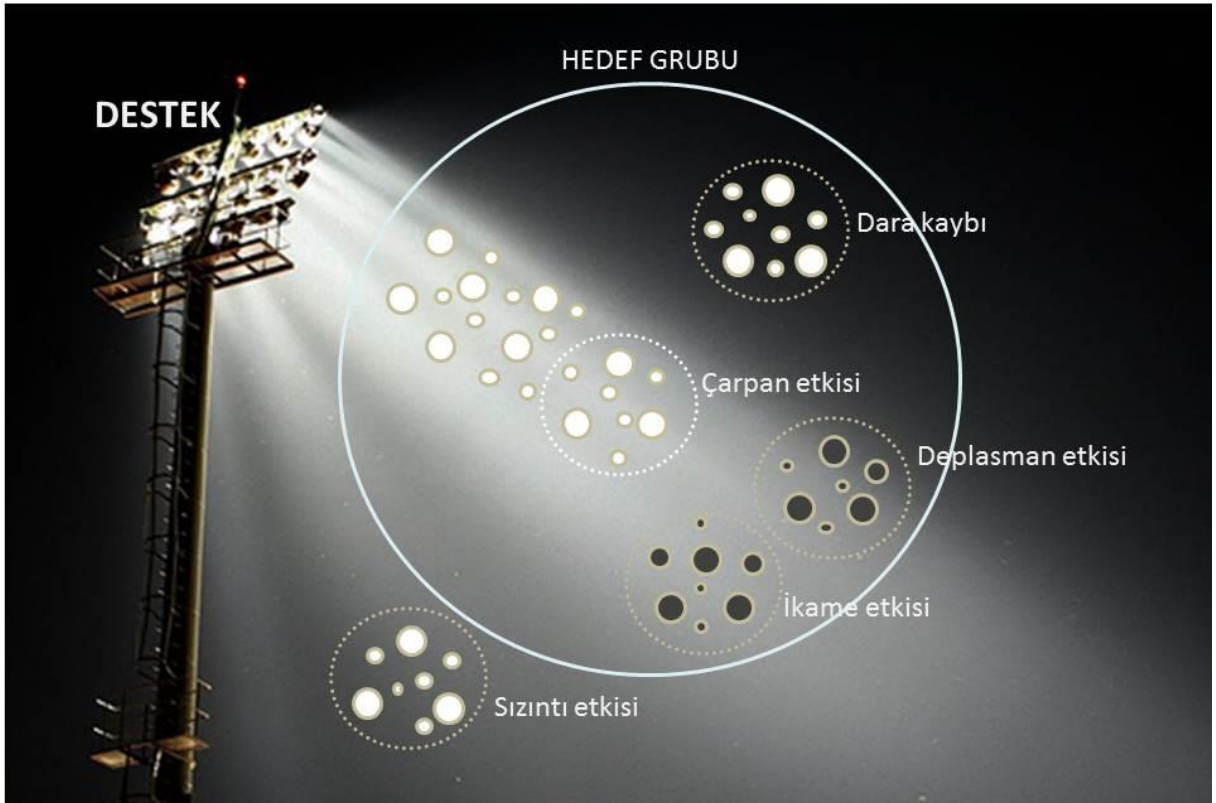
katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

8 KATKISALLIK

Kamu müdahalesinin doğurduğu net etkiyi ölçebilmek için; yapılan müdahale ile çıktı/sonuçlar arasındaki illiyet bağının kurulması ve hedeflenen çıktı/sonuçların gerçekleşmesinde sağlanan (olumlu – olumsuz) net katkının belirlenmesi gerekir. Bunun için;

- mali destek olmadan da yapılabilecek faaliyetler ve elde edilmesi beklenen çıktı/sonuçlar (**dara kaybı**),
- mali destek kapsamında faaliyetlere yönelerek vazgeçilen mevcut faaliyetlerden elde edilmekte olan çıktı/sonuçlar (**ikame etkisi**)
- hedef grubunda olmayanlara sağlanan çıktı/sonuçlar (**sızıntı etkisi**),
- hedef grubunun bir kısmına sağlanan çıktı/sonuçlar nedeniyle diğer kısmın azalan çıktı/sonuçları (**de-plasman etkisi**) ve
- istihdamın artması sağlanarak oluşturulan gelir-talep-istihdam döngüsünün veya satışların artması sağlanarak tedarik zincirinin bölge ekonomisinin toplam gelirlerinde yol açtığı katlı artış (**ekonomik çarpan etkisi**) ve/veya projenin davranışlarda sağladığı gelişimin etkisiyle çevrenin davranışlarında sağlanan gelişim (**sosyal çarpan etkisi**),

araştırılır.

$$\text{NET KATKI} = (\sum \text{çıkıtı/sonuçlar} + \sum \text{çarpan}) - (\sum \text{dara kaybı} + \sum \text{sızıntı} + \sum \text{deplasman} + \sum \text{ikame})$$

Bu çalışmada;

- yararlanıcılara uygulanan anket sonuçları dikkate alınarak dara kaybı değerlendirilmiş,
- projeler tek tek değerlendirildiğinde ikame etkileri tespit edilememiş,
- yalnızca İstanbul Bölgesini hedefleyen ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ (İETT), İBB-İŞTİRAKLER, SULTANGAZİ BEL., ÇEKMEKÖY BEL., İBB-YOL BAKIM, ÜMRANIYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., İSKİ, İL ÖZEL İDARE, PENDİK BEL., İBB-MALİ, BAĞCILAR BEL., İETT, İBB-İK ve İBB-BİLGİ İŞLEM'in projeleri dışındakilerde nihai faydalanıcılara ilişkin veriler bölge bazında ayrıştırılmadığından, hedeflenen etki alanı tüm ülke kabul edilerek bölgesel sızıntı etkisi ihmal edilmiş,
- de-plasman ve çarpan etkileri bulunabileceği değerlendirilmekle birlikte gerekli verilere ulaşılamayacağı anlaşıldığından her iki etkinin birbirine eşit büyüklükte olduğu varsayılarak analiz dışında bırakılmıştır.

Dara kaybının değerlendirilmesinde;

- proje teklif çağrısının proje fikrinin oluşmasına, gelişmesine ve proje yapma kararının alınmasına, yapılmasına karar verilen projenin ölçeğinin artırılmasına ve/veya sürecin hızlandırılmasına ve gerekli olduğu durumlarda kurumlar arası işbirliğinin kurulmasına katkısı (**proje öncesi davranış katkısallığı**),
- mali desteğin proje faaliyetlerine ayrılan mali kaynaklara katkısı (**girdi katkısallığı**),
- gerçekleştirilen proje faaliyetlerinin elde edilen çıktılara katkısı (**çıktı katkısallığı**),
- gerçekleştirilen proje faaliyetlerinin yararlanıcının ve/veya hedef grubunun davranışlarındaki gelişime katkısı (**proje sonrası davranış katkısallığı**)

araştırılarak mali destek sayesinde ortaya çıkan sonuçlar belirlenir.

Proje öncesi davranış katkısallığında; teklif çağrısının potansiyel başvuru sahiplerinin proje yapma kararına olan katkısı sorgulanmıştır.

Teklif çağrısı sayesinde;

- proje yapma kararı alan (proje fikri oluşun, geliştiren, uygulama kararı veren),
- yapmaya karar verdiği projenin ölçeğini artıran veya
- planladığı bitiş tarihini erkene alan

yararlanıcıların projelerinde Ajansın davranış katkısallığının tam olduğu, yani dara kaybı olmadığı kabul edilmiştir. Ajans desteği olmasaydı projeyi gerçekleştirmeyeceklerini, Ajansın kendilerine yön çizdiğini ve hız kazandırdığını beyan eden yararlanıcılar bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Girdi katkısallığında; Ajans desteğinin proje faaliyetlerinin finansmanına katkısı sorgulanmıştır. Kurumun bütçe ayıramayacağı faaliyetleri destek sayesinde gerçekleştirdiği projelerde Ajansın girdi katkısallığının tam olduğu/dara kaybı olmadığı kabul edilmiştir. Ajans desteği olmasaydı projeyi gerçekleştiremeyeceklerini beyan eden yararlanıcılar bu kapsamda değerlendirilmiş olup; Ajans desteği olmasa da başka bir finansman bularak projeyi gerçekleştirebileceklerini beyan eden yararlanıcılara sağlanan girdi katkısallığında ise tam dara kaybı olduğu sonucuna varılmıştır.

Çıktı katkısallığında; proje faaliyetlerinin çıktılara ne oranda katkı sağladığı sorgulanmıştır. Proje sonrasında elde edilen çıktılara projenin uygulanmamış olması halinde ulaşılabileceği beklenmiyorsa Ajansın çıktı katkısallığında dara kaybı olmadığı kabul edilmiştir. Yararlanıcıların proje sayesinde elde edildiğini beyan ettikleri çıktılarda desteğin katkısallığının tam olduğu sonucuna varılmıştır. **Proje sonrası davranış katkısallığı** da aynı yöntemle değerlendirilmekle birlikte, faaliyetlerin her hangi bir davranış gelişimine katkı sağlamadığı anlaşılmıştır.

Teklif çağrısının davranışlara ve girdilere katkı sağlaması projenin gerçekleşmesinde, proje faaliyetlerinin davranışlara ve çıktılara katkı sağlaması ise bunlardan beklenen sonuçların elde edilmesinde Ajans desteğinin katkısallık olduğunu gösterir. Bunun için, proje öncesi davranış ve girdi katkısallıklarından en az biri ile proje sonrası davranış ve çıktı katkısallıklarından en az birinde tam dara kaybının olmaması gerekmektedir.

Dara kaybı açısından yapılan katkısallık değerlendirmesinde;

- uygulama öncesi davranış katkısallığında yalnızca 1 projede %100, 4 projede %20 dara kaybı olduğu,
- tüm projelerde girdi ve çıktı katkısallıklarında dara kaybı olmadığı,
- böylece, tüm projelerde ulaşılan sonuçlar üzerinde Ajans desteğinin katkısallık olduğu,

sonucuna varılmıştır.

	proje öncesi davranış katkısallığında dara kaybı (A)	girdi katkısallığında dara kaybı (B)	çıkıtı katkısallığında dara kaybı (C)	proje sonrası davranış katkısallığında dara kaybı (D)	sonuçlara ulaşılmadığı katkısallık (1-MİN(A;B))x(1-MİN(C;D))	sızıntı etkisi (-)	ikame etkisi (-)	çarpan etkisi (+) deplasman etkisi (-)	hedeflenen sonuçlara ulaşılmadığı net katkısallık
İTÜ İNŞAAT	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
FATİH ÜNV.(DEPO)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
ÖZYEĞİN ÜNV.(LED)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İTÜ KİMYA	20%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
FATİH ÜNV.(BİYOMED)	20%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İTHİB	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
ZİRAİ KARANTİNA	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
MSGSÜ	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İHKİB	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
YTÜ (İETT)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-İŞTİRAKLER	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
YTÜ KİMYA (LAB)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
SULTANGAZİ BEL.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
FATİH ÜNV.(TTM)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İTÜ DENİZCİLİK	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
KOÇ ÜNV.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
ÇEKMEKÖY BEL.	100%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-YOL BAKIM	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İKMİB	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
ÜMRANIYE BEL.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
FSMVÜ	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
YEDİTEPE ÜNV.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
SULTANBEYLİ BEL.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İTÜ (TTM)	20%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İSKİ	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İL ÖZEL İDARE	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
PENDİK BEL.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
SANCAKTEPE KAYM.	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
TÜTED	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-MALİ	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-KÜLTÜR	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
BAĞCILAR BEL.	20%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İETT	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
YTÜ MAKİNA	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-İK	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-ÇEVRE	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
İBB-BİLGİ İŞLEM	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%
YTÜ KİMYA (SERA)	0%	0%	0%	-	100%	0%	0%	0%	100%

Sonuç olarak; Programda hedeflenerek ulaşılan çıkıtı/sonuçların tamamı Ajans desteğinin net katkısını göstermektedir.

9 SONUÇ

9.1 PROJELERİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Projeler ilgililik, etkililik, sürdürülebilirlik ve etki kriterleri çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Programın hedef ve önceliklerinin proje teklif çağrısı tarihindeki ve mevcut ulusal ve bölgesel planlara ait stratejik amaç ve hedefler ile uyumlu olduğu, proje çıktılarının ise Programın en az bir önceliğine katkı sağlayabilir nitelikte olduğu ve böylece Program ve projelerin **ilgililik** kriterini karşıladığı tespit edilmiştir.

YTÜ MAKİNA ve ZİRAİ KARANTİNA %60'ın altında olmak üzere, İTHİB, İBB-YOL BAKIM, İKMİB, YEDİTEPE ÜNV., İBB-ÇEVRE ve BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM)'ın projelerinde hedeflere ulaşamadığı, bununla birlikte SULTANGAZİ BEL. ve SANCAKTEPE KAYM. iki katının üzerinde olmak üzere İTÜ(TTM), FSMVÜ, İHKİB, İBB-MALİ, KOÇ ÜNV., İTÜ İNŞAAT ve BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP)'nin projelerinde hedeflerin 1,5 katının aşıldığı ve tüm projelerin **etkililik** ortalamasının %121 olduğu tespit edilmiştir.

MSGSÜ'nin projesinde; fayda üretilmeye devam edilmediği gibi fayda sağlamakta olan bir çıktı da bulunmamaktadır. YTÜ(IETT), İBB-İŞTİRAKLER, KOÇ ÜNV., İKMİB, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ'nin projelerinde fayda üretilmeye devam edilmemekle birlikte üretilmiş/üretilmekte olan faydalar sürdürülebilir niteliktedir. İTÜ KİMYA, İTHİB, ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ KİMYA, SULTANGAZİ BEL., İTÜ DENİZCİLİK, ÇEKMEKÖY BEL., İBB-YOL BAKIM, ÜMRANIYE BEL., SULTANGAZİ BEL., PENDİK BEL., TÜTED, İBB-KÜLTÜR, BAĞCILAR BEL., YTÜ MAKİNA, İBB-İK, İBB-BİLGİ İŞLEM, YTÜ KİMYA (SERA) ve FATİH ÜNV.(DEPO)'nin projelerinde üretilmiş/üretilmekte olan faydalar sürdürülebilir nitelikte olmamakla beraber fayda üretilmeye devam edilmektedir. Diğer projelerde ise hem sürdürülebilir faydalar üretilmiş hem faaliyetler sürdürülmektedir. Böylece, MSGSÜ'nin projesi dışındakilerde **sürdürülebilirliğin** sağlandığı gözlenmiştir.

Projeler kapsamında;

- 3 teknoloji transfer ara yüzü (üretilmiş yeniliklerin ticarileştirildiği 2 teknoloji transfer ofisi, ve 1 kuluçka merkezi) kurulmuş (*BOĞAZIÇI ÜNV.(YAŞAM), İTÜ (TTM), FATİH ÜNV.(TTM)*),
- orta öğretim ve üniversite öğrencileri ve işletme çalışanları eğitilerek özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilmiş (*İTÜ-KİMYA, FATİH ÜNV.(BİYOMED), İTHİB, ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), İHKİB, FATİH ÜNV.(TTM), FSMVÜ, YTÜ MAKİNA, SANCAKTEPE KAYM.*),
- ortak kullanım alanı niteliğinde 14 yenilik üretilerek üniversite araştırmacılarının ve/veya işletmelerin faydasına sunulmuş (*ÖZYEĞİN ÜNV.(LED), İTÜ KİMYA, İTHİB, ÖZYEĞİN ÜNV.(FİN), BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP), YTÜ KİMYA (LAB), İTÜ DENİZCİLİK, İTÜ İNŞAAT, KOÇ ÜNV., İKMİB, FSMVÜ, YEDİTEPE ÜNV., FATİH ÜNV.(DEPO), TÜTED*),
- (ortak kullanım alanı kurulmaksızın) projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucunda üniversite araştırmacıları tarafından ticarileştirilebilir nitelikte 1 yenilik üretilmiş (YTÜ KİMYA(SERA)),
- **32 patent** ve **3 faydalı model** başvurusunda bulunulmuş ve
- kentsel hizmetler alanında 18 yenilik üretilmiş olup; 5'i yararlanan işletmelere maliyet tasarrufu sağlayabilecek niteliktedir. (*ÇEKMEKÖY BEL., ÜMRANIYE BEL., SULTANBEYLİ BEL., PENDİK BEL., SULTANGAZİ BEL., YTÜ (İETT), ZİRAİ KARANTİNA, İBB-İŞTİRAKLER, İBB-YOL BAKIM, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ, İETT, İBB-İK, İBB-ÇEVRE, İBB-BİLGİ İŞLEM, İBB-KÜLTÜR, BAĞCILAR BEL.*)

Söz konusu projelerin;

- üretilen yeniliklerin teknoloji transfer ofisi veya kuluçka merkezlerinin sunduğu hizmetler sayesinde ticarileştirilmesi,
- özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilen işletme personeli tarafından yenilikler üretilmesi/ticarileştirilmesi,
- ortak kullanım alanı niteliğindeki yeniliklerin işletmelere tasarruf sağlaması ve/veya bu yenilikler sayesinde işletmelerin ve üniversite araştırmacılarının yenilikler üretmeleri ve ticarileştirmeleri,
- (ortak kullanım alanı kurulmaksızın) projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sonucunda üniversite araştırmacılarının yenilikler üretmeleri ve ticarileştirmeleri,
- kentsel hizmetlerin çeşitliliğini, kalitesini ve erişilebilirliğini artıran hizmet/süreç yeniliklerinin işletmelere tasarruf sağlaması ve/veya Bölgedeki yaşam kalitesini yükseltmesi, dolayısıyla Bölgenin turistler, yatırımcılar ve nitelikli işgücü için cazibesini ve işgücünün verimliliğini artırması,

sonucu işletmelerin karlarını ve dolayısıyla rekabet edebilirliklerini artırıcı etkide bulunabileceği değerlendirilmiştir.

Projelerin uygulama süresi üzerinden geçen 2 senenin sonu itibarıyla;

- **16** yenilik fikrinin şirketleşerek ticarileştirildiği,
- ortak kullanım alanı niteliğindeki 14 yenilikten yararlanan **479** işletmenin ve kentsel hizmetler alanındaki 5 yenilikten yararlanan **4.191** işletmenin maliyet tasarrufu sağlayarak rekabet gücünü artırdığı,
- ortak kullanım alanı niteliğindeki yenilikler ve/veya projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sayesinde; işletmelerin **72** yenilik üreterek rekabet gücünü artırdığı, üniversite araştırmacılarının ise ticarileştirilebilir nitelikte **21** yenilik ürettiği,
- **6.734** işletme personeline ve **47.221** öğrenciye özel bilgi/beceri kazandırılarak çalıştıkları/çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırıldığı,

tespit edilmiştir. Sürdürülen faaliyetler göz önünde bulundurularak, proje sonrası 10 yıla ilişkin projeksiyon yapıldığında; ticarileştirilen yenilik fikri sayısının **80'e**, üretilen yeniliklerden yararlanarak rekabet gücünü artıran işletme sayısının **23.350'ye**, eğitilerek çalıştıkları/çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan personel sayısının **33.670'e**, öğrenci sayısının ise **236.105'e** çıkması beklenmektedir.

Niteliği artırılan personelin ve (istihdama katılan) öğrencilerin ürettiği/ticarileştirdiği veya üretmesi/ticarileştirmesi beklenen yeniliklerin de önemli bir yekûn oluşturacağı düşünülmektedir. Ayrıca, çarpan etkileri de olacaktır.

Diğer yandan, MSGSÜ'nin projesinde üretilen yenilikten işletmeler yararlanamadığından Bölgenin rekabet edebilirliğine herhangi bir katkı sağlanamamıştır. Böylece tüm projelerin %2,4'ünün (1/41) Bölgenin ve işletmelerin rekabet edebilirliğine katkı sağlamadığı anlaşılmıştır. Söz konusu proje için Ajansın yaptığı toplam harcama tutarının **976 bin TL** civarında olduğu ve Program için yaptığı toplam harcamanın **%2,5'**ini oluşturduğu tespit edilmiştir.

Ürettikleri yeniliklerle Bölgenin küresel rekabet edebilirliğinin yanı sıra,

- kamu kurumlarının kurumsal kapasitesini artırarak hizmet sunumunu geliştiren (ZİRAİ KARANTİNA, YTÜ (İETT), İBB-İŞTİRAKLER, İBB-YOL BAKIM, İSKİ, İL ÖZEL İDARE, İBB-MALİ, İBB-KÜLTÜR, İETT, İBB-İK, İBB-ÇEVRE, İBB-BİLGİ İŞLEM) ve ücretsiz internet hizmeti sunan (BAĞCILAR BEL.) projelerin sosyal kalkınmaya,
- BOĞAZIÇI ÜNV.(KOMP.), İKMİB, YTÜ(İETT), İSKİ ve İBB-ÇEVRE'nin projelerinin çevresel, İBB-KÜLTÜR'ün projesinin ise kültürel sürdürülebilirliğe,

katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

9.2 PROGRAMIN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Programın başarısı; etki kriteri ve katkısallık çerçevesinde değerlendirilmiştir¹². Tüm projelerde Ajans desteğinin katkısallığının tam olduğu dikkate alındığında, projelerin etkilerine ilişkin ulaşılan rakamların tamamının Programın etkisi olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre; uygulanan Programın sonucu olarak halihazırda,

- **16** yenilik fikrinin şirketleşerek ticarileşmesi,
- Projelerde üretilen ortak kullanım alanı niteliğindeki yenilikler ile ve kentsel hizmet yeniliklerinden yararlanan toplam **4.670** işletmenin maliyet tasarrufu sağlayarak rekabet gücünü artırması
- ortak kullanım alanı niteliğinde yenilikler sayesinde; işletmelerin **72** yenilik üreterek rekabet gücünü artırması ve üniversite araştırmacılarının ticarileştirilebilir nitelikte **20** yenilik üretmesi,
- **6.734** işletme personelinin ve **47.221** öğrencinin özel bilgi ve beceriler ile donanımlı hale getirilerek çalıştıkları/çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasitelerinin artırılması,

sağlanmış olup; sürdürülmekte olan faaliyetler göz önünde bulundurularak proje sonrası 10 yıla ilişkin projeksiyon yapıldığında; ticarileştirilen yenilik fikri sayısının **80**'e, üretilen yeniliklerden yararlanarak rekabet gücünü artıran işletme sayısının **23.350**'ye, eğitilerek çalıştıkları/çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan personel sayısının **33.670**'e, öğrenci sayısının ise **236.105**'e çıkması beklenmektedir. Niteliği artırılan personelin ürettiği/ticarileştirdiği veya üretmesi/ticarileştirmesi beklenen yeniliklerin sonuçlarının bu hesaba dahil edilmediği göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, çarpan etkileri de olacaktır.

---

¹² Teklif çağrısı aşamasında program hedefine yönelik performans göstergeleri belirlenmediğinden etkililik değerlendirmesi yapılamamıştır. Üretilen faydaların değerlemesinde gerekli verilere tüm projelerde ulaşılmadığından etkinlik analizi de yapılmamıştır.

	2 yıllık gerçekleşen	10 yıllık projeksiyon
şirketleşerek ticarileştirilen yenilik fikri sayısı	16	80
kurulan ortak kullanım alanları ve/veya projede yürütülen ar-ge faaliyetleri sayesinde üniversitelerin ürettiği ticarileştirilebilir yenilik sayısı	21	100
kurulan ortak kullanım alanları sayesinde işletmelerin ürettiği yenilik sayısı	72	360
kurulan ortak kullanım alanlarından yararlanarak maliyet tasarrufu sağlayan işletme sayısı	479	2.395
kentsel hizmet yeniliklerinden yararlanarak maliyet tasarrufu sağlayan işletme sayısı	4.191	20.955
özel bilgi/beceri kazandırılan ve böylece çalıştıkları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan personel sayısı	6.734	33.670
özel bilgi/beceri kazandırılan ve böylece çalışacakları işletmelerin yenilik üretme kapasiteleri artırılan öğrenci sayısı	47.221	236.105

Böylece, Program uygulanarak Bölgenin küresel rekabet edebilirliğine önemli bir katkıda bulunduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, Bölgenin sosyal kalkınmasına ve çevresel ve kültürel sürdürülebilirliğine de katkı sağlandığı düşünülmektedir.

Havaalanı Kavşağı EGS Business Park Blokları B2 Blok Kat:16 Yeşilköy 34149 Bakırköy / İSTANBUL

T: +90 212 468 34 00 F: +90 212 468 34 44

www.istka.org.tr